

**Materiały pomocnicze dla nauczyciela do przygotowania
planu wynikowego dla klasy II, semestr 1, liceum ogólnokształcącego i technikum**

Uwaga: Treści z zakresu rozszerzonego zaznaczono na żółto. Tematy z zakresu rozszerzonego dodatkowo opatrzone literami **ZR**.

Material	Środki dydaktyczne GWO zamieszczone na stronie internetowej	Wymagania w podstawie programowej Uczeń:	Wymagania szczegółowe zoperacjonalizowane Uczeń:
WPROWADZENIE			
<p><u>podręcznik</u> Tablica chronologiczna, s. 8 <i>O epoce</i>, s. 10</p> <p><u>Czytanie ze zrozumieniem</u> Maria Straszewska, <i>Romantyzm</i>, s. 22</p>	<p>Karty pracy – karta pracy nr 1 (teoria)</p> <p>Pomosty – seria filmów edukacyjnych – <i>Napoleon na tronie cesarskim</i> Ingres – <i>Wędrowiec ponad morzem chmur</i> Friedrich (klasycyzm – romantyzm)</p> <p>Klucze do obrazów – William Blake <i>Stworzenie świata</i> – Eugène Delacroix <i>Wolność wiodąca lud na barykady</i></p> <p>Załączniki do podręcznika nauczycielskiego <u>Czytanie ze zrozumieniem</u> – klucz odpowiedzi, schemat punktowania</p>	<p>I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumie podstawy periodyzacji literatury, sytuuje utwory literackie w poszczególnych okresach: [...] oświecenie, romantyzm [...]. I.1.1 • rozróżnia gatunki epickie, liryczne, dramatyczne i synkretyczne, w tym: gatunki poznane w szkole podstawowej oraz [...], odę, [...] balladę, dramat romantyczny, a także odmiany powieści i dramatu, wymienia ich podstawowe cechy gatunkowe I.1.3 • rozumie pojęcie motywu literackiego i toposu, rozpoznaje podstawowe motywy i toposy oraz dostrzega żywotność motywów biblijnych i antycznych w utworach 	<ul style="list-style-type: none"> • sytuuje romantyzm w historii literatury • omawia chronologię epoki • wyjaśnia genezę nazwy epoki i pojęcie preromantyzmu • wskazuje ważne wydarzenia historyczne doby romantyzmu w Europie i w Polsce • wymienia czołowych przedstawicieli romantyzmu europejskiego i polskiego: pisarzy, filozofów, ludzi sztuki • określa romantyczne inspiracje, motywy i tematy • wie, jakie znaczenie w romantyzmie miała poezja oraz jaką rolę odgrywał poeta • definiuje pojęcie wieszczca • wymienia gatunki literackie, po które chętnie sięgali twórcy romantyczni, m.in. gatunki synkretyczne: balladę oraz powstałe w romantyzmie powieść poetycką i dramat romantyczny • nazywa charakterystyczne cechy bohatera romantycznego • wyjaśnia, na czym polegało zjawisko syntezy sztuki w romantyzmie

<p><u>Nauka o języku</u> Style językowe w polszczyźnie, s. 24</p>	<p>Załączniki do podręcz- nika nauczycielskiego <u>Style językowe</u> – karta pracy</p>		<p>literackich; określa ich rolę w tworzeniu znaczeń uniwersalnych I.1.10</p>	
		<p>I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przetwarza i hierarchizuje informacje z tekstów, np. publicystycznych, popularnonaukowych, naukowych I.2.1 • analizuje strukturę tekstu: odczytuje jego sens, główną myśl, sposób prowadzenia wywodu oraz argumentację I.2.2 • rozpoznaje specyfikę tekstów publicystycznych (artykuł, felieton, reportaż), retorycznych (przemówienie), popularnonaukowych i naukowych (rozprawa); wśród tekstów prasowych rozróżnia wiadomość i komentarz; rozpoznaje środki językowe i ich funkcje zastosowane w tekstach; odczytuje informacje i przekazy jawne i ukryte; rozróżnia odpowiedzi właściwe i unikowe I.2.3 • charakteryzuje główne prądy filozoficzne oraz określa ich wpływ na kulturę epoki I.2.4 • odczytuje pozaliterackie teksty kultury, stosując kod właściwy w danej dziedzinie sztuki I.2.5 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w tekście popularnonaukowym fragment odnoszący się do cech romantycznego twórcy • określa główną myśl analizowanego artykułu • ustala, jaki środek dominuje we fragmencie artykułu <i>Romantyzm</i> i określa jego funkcję • wskazuje podobieństwa i różnice między starożytnym teatrem greckim a teatrem romantycznym • nazywa podstawowe nurty filozoficzne (idealizm romantyczny, panteizm, determinizm dziejowy) i określa ich wpływ na kulturę epoki • wyjaśnia romantyczną fascynację sztuką pejzażu • wskazuje determinanty w malarstwie doby romantyzmu: duchowość i emocjonalność

		<p>II. Kształcenie językowe. Gramatyka języka polskiego</p>	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje wiedzę z dziedziny fleksji, słowotwórstwa, frazeologii i składni w analizie i interpretacji tekstów oraz tworzeniu własnych wypowiedzi II.1.1 rozpoznaje argumentacyjny charakter różnych konstrukcji składniowych i ich funkcje w tekście; wykorzystuje je w budowie własnych wypowiedzi II.1.3 	<ul style="list-style-type: none"> dokonyuje analizy i interpretacji tekstów, wykorzystując dotychczas zdobytą wiedzę z gramatyki języka polskiego podaje parafrazę słowotwórczą wyrazu „prawodawca” rozpoznaje argumentacyjny charakter różnych konstrukcji składniowych i wyjaśnia ich funkcje w tekście uzasadnia, do czego odnosi się pojęcie stylu
		<p>II. Kształcenie językowe. Zróżnicowanie języka</p>	<ul style="list-style-type: none"> rozdzieli pojęcie stylu i stylizacji, rozumie ich znaczenie w tekście II.2.1 rozdzieli style funkcjonalne polszczyzny oraz rozumie zasady ich stosowania II.2.2 rozpoznaje rodzaje stylizacji (archaizacja, dialektyzacja, stylizacja biblijna itp.) oraz określa ich funkcje w tekście II.2.3 rozpoznaje i ocenia modę językową we współczesnym języku II.2.4 rozpoznaje zapożyczenia w polszczyźnie i rozumie ich funkcje II.2.5 rozpoznaje słownictwo o charakterze wartościującym; odróżnia słownictwo neutralne od słownictwa o zabarwieniu emocjonalnym, oficjalne od potocznego II.2.7 	<ul style="list-style-type: none"> formułuje definicję stylu określa cechy dobrego stylu charakteryzuje style funkcjonalne (użytkowe) wyjaśnia, dlaczego styl artystyczny ma przede wszystkim wywołać wrażenie u odbiorcy omawia charakterystyczne cechy poszczególnych rodzajów stylu przyporządkowuje podane sformułowania do poszczególnych stylów językowych wskazuje wypowiedzi, w których posłużono się nieodpowiednim stylem wymienia cechy języka potocznego wyjaśnia, jakie funkcje pełni użycie stylu potocznego w codziennej komunikacji, a jakie – w tekstach kultury przekształca ogłoszenie w tekst sformułowany w stylu urzędowym podaje przykłady środków językowych świadczących o przynależności tekstu do stylu publicystycznego wskazuje w tekście i nazywa cechy stylu naukowego przeredagowuje tekst naukowy w tekst popularnonaukowy definiuje styl indywidualny charakterystyczny dla epoki lub twórcy

		<p>II. Kształcenie językowe. Komunikacja językowa i kultura języka</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje i określa funkcje tekstu (informatywną, poetycką, ekspresywną, impresywną – w tym perswazyjną) II.3.3 • posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej II.3.5 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje w artykule funkcje: informatywną, poetycką, impresywną • posługuje się różnymi odmianami polszczyzny – podaje przykład tekstu, który służy np. przybliżeniu wiedzy językowej zwykłym czytelnikom, porozumiewaniu się w codziennych sytuacjach, omówieniu aktualnego problemu społecznego • analizuje styl tekstów publikowanych w internecie
		<p>III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki</p>	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje tezy i argumenty w wypowiedzi ustnej i pisemnej przy użyciu odpowiednich konstrukcji składniowych III.1.1 • wskazuje i rozróżnia cele perswazyjne w wypowiedzi literackiej i nieliterackiej III.1.2 • wyjaśnia, w jaki sposób użyte środki retoryczne (np. pytania retoryczne, wyliczenia, wykrzyknienia, paralelizmy, powtórzenia, apostrofy, przerzutnie, inwersje) oddziałują na odbiorcę III.1.4 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia prawdziwość stwierdzeń zawartych w artykule – stawia tezy i formułuje adekwatne argumenty • wskazuje cele perswazyjne w analizowanym artykule • wyjaśnia, w jaki sposób użyte m.in. wyliczenia oddziałują na odbiorcę
		<p>III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie III.2.1 • buduje wypowiedź w sposób świadomy, ze znajomością jej funkcji językowej, z uwzględnieniem celu i adresata, z zachowaniem zasad retoryki III.2.2 	<ul style="list-style-type: none"> • rzeczowo uzasadnia własne zdanie, oceniając prawdziwość twierdzeń odnoszących się do tekstu Marii Straszewskiej • podczas formułowania wypowiedzi bierze pod uwagę adresatów i cel wypowiedzi • zgodnie z normami i poleceniami, redaguje informacje, uzasadnienia, odpowiedzi: wyjaśnia, co oznacza sformułowanie „osobowość twórcy...”, tłumaczy funkcję cytatu, wyjaśnia zastosowaną metaforę, dopisuje wyrażenia synonimiczne • określa funkcje znaków interpunkcyjnych: cudzysłowu, myślników, kropki, przecinków

			<ul style="list-style-type: none"> • zgodnie z normami formułuje pytania, odpowiedzi, oceny, redaguje informacje, uzasadnienia, komentarze, głos w dyskusji III.2.4 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje argumenty na podstawie własnego doświadczenia – wyjaśnia, czym charakteryzują się style prezentowane przez osoby widniejące na zdjęciach • poprawia błędne zdania, w których zastosowano nieodpowiedni styl – komentuje swoje decyzje poprawnościowe • przekształca ogłoszenie, zachowując sens tekstu i stosując odpowiednie środki językowe
		IV. Samokształcenie	<ul style="list-style-type: none"> • rozwija umiejętności pracy samodzielnej między innymi przez przygotowanie różnorodnych form prezentacji własnego stanowiska IV.1 • porządkuje informacje w problemowe całości poprzez ich wartościowanie; syntetyzuje poznawane treści wokół problemu, tematu, zagadnienia oraz wykorzystuje je w swoich wypowiedziach IV.2 • wybiera z tekstu odpowiednie cytaty i stosuje je w wypowiedzi IV.6 • posługuje się słownikami ogólnymi języka polskiego oraz słownikami specjalistycznymi (np. etymologicznymi, frazeologicznymi, skrótów, gwarowymi), także w wersji on-line IV.7 	<ul style="list-style-type: none"> • rozwija umiejętność pracy samodzielnej podczas czytania i analizowania tablicy eksponującej chronologię epoki, tekstu wprowadzającego odbiorcę w tematykę epoki romantyzmu oraz artykułu Marii Straszewskiej • prezentuje własne stanowisko • porządkuje informacje dotyczące epoki romantycznej w problemowe całości (filozofia, literatura, sztuka, tło historyczne, muzyka, malarstwo, teatr; synteza sztuk; inspiracje i tematy; rola poety i poezji; nowy typ bohatera) • syntetyzuje poznawane treści • tłumaczy, jaką funkcję pełni cytat z <i>Ody</i> Williama Wordswortha • wybiera z tekstu cytaty na poparcie swojej tezy interpretacyjnej • posługuje się słownikami ogólnymi języka polskiego oraz słownikami specjalistycznymi, szukając wyjaśnienia pojęć charakterystycznych dla epoki, m.in.: gotycyzm, panteizm, metafizyka, irracjonalizm, orientalizm, ludowość, wieszcz, historiozofia, synteza sztuk oraz pojęć synonimicznych do wyrazów egotyzm i imaginacja
ROMANTYZM				
<u>podręcznik:</u>	Załączniki do podręcznika nauczycielskiego	I. Kształcenie literackie i kulturowe.	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie podstawy periodyzacji literatury, sytuuje 	<ul style="list-style-type: none"> • sytuuje romantyzm w historii literatury • omawia chronologię epoki

<p>Spektakl natury. Caspar David Friedrich, <i>Wschód księżycy nad morzem</i>, s. 30</p> <p>ZR Idealizm i indywidualizm w filozofii przełomu XVIII i XIX wieku. Johann Gottlieb Fichte, <i>Pierwsze wprowadzenie do teorii wiedzy</i>, s. 33, Friedrich Schelling, <i>Filozofia sztuki</i>, s. 35, Friedrich Schlegel, <i>Fragmenty z „Athenäum”</i>, s. 35</p> <p>Inspiracje niemieckich prekursorów romantyzmu, s. 37. Johann Wolfgang Goethe, <i>Król elfów</i>,</p>	<p><u>Spektakl natury</u> – materiały do wycięcia – reprodukcja obrazu: Nicolas Poussin, <i>Orfeusz i Eurydyka</i></p> <p>Klucze do obrazów – Caspar David Friedrich <i>Wschód księżycy nad morzem</i></p> <p>Załączniki do podręcznika nauczycielskiego <u>Filozofia przełomu XVIII i XIX wieku</u> – materiały do wycięcia</p> <p>Karty pracy do epok – karta pracy nr 2 (tekst M. Strzyżewskiego)</p> <p>Załączniki do podręcznika nauczycielskiego <u>Prekursorzy romantyzmu</u> – materiały do wycięcia</p>	<p>Czytanie utworów literackich</p>	<p>utwory literackie w poszczególnych okresach: starożytność, średniowiecze, renesans, barok, oświecenie, romantyzm, [...], literatura wojny i okupacji, literatura lat 1945–1989 krajowa i emigracyjna, literatura po 1989 r. I.1.1</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w utworze literackim elementy fantastyki, symbolizmu, realizmu I.1.2 rozdziela gatunki epickie, liryczne, dramatyczne i synkretyczne, w tym: gatunki poznane w szkole podstawowej oraz epos, odę, tragedię antyczną, psalm, satyrę, balladę, dramat romantyczny, a także odmiany powieści i dramatu, wymienia ich podstawowe cechy gatunkowe I.1.3 rozpoznaje w tekście literackim środki wyrazu artystycznego poznane w szkole podstawowej oraz środki znaczeniowe: oksymoron, peryfrazę, hiperbolę; leksykalne, w tym frazeolo- 	<ul style="list-style-type: none"> określa romantyczne inspiracje, motywy i tematy wie, jaką rolę w romantyzmie odgrywali poeci i poeta, sztuka i artysta rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów Johanna Gottlieba Fichte, Friedricha Schellinga i Friedricha Schlegla oraz ich związek z programami epoki (idealizm i indywidualizm w filozofii przełomu XVIII i XIX w.) wie, że pojęcia idealizmu i indywidualizmu były dla romantyków kluczowe wykorzystuje w interpretacji utworów potrzebne konteksty, zwłaszcza kontekst filozoficzny wskazuje niemieckich prekursorów romantyzmu – Johanna Wolfganga Goethego i Fryderyka Schillera rozpoznaje konwencje literackie m.in. w utworach Goethego i Schillera (fantastyczną, baśniową) i określa ich cechy w utworach wymienia podstawowe cechy gatunkowe ballady rozpoznaje w balladach Goethego i Schillera środki artystycznego wyrazu poznane w szkole podstawowej dostrzega i interpretuje treści symboliczne rozpoznaje w balladach tragizm, określa jego funkcję i rozumie wartościujący charakter rozpoznaje fascynacje romantyków twórczością ludową, którą uznali za najbliższą własnej koncepcji poezji rekonstruuje świat przedstawiony w balladach <i>Król elfów</i> oraz <i>Rękawiczka</i> ustala, jakie znaczenie mają nastrój i napięcie zbudowane w balladach <i>Król elfów</i> oraz <i>Rękawiczka</i> dostrzega istotę problematyki moralnej eksponującej problem winy i kary w balladach dostrzega kontynuacje i nawiązania (np. do etosu rycerskiego) w porównywanych utworach wskazuje angielskich prekursorów romantyzmu zwanych poetami jezior lub lakistami
--	--	-------------------------------------	--	--

<p>s. 38, Fryderyk Schiller, <i>Rękawiczka</i>, s. 40</p> <p>ZR Twórczość angielskich poetów jezior, s. 43. William Wordsworth, <i>Wymówki i odpowiedź</i>, s. 44, Samuel T. Coleridge, <i>Przygnębienie: Oda</i>, s. 46</p> <p>Pejzaż romantyczny, s. 48</p> <p>Wcielenia bohatera romantycznego, s. 50 Johann Wolfgang Goethe, <i>Cierpienia młodego Wertera</i>,</p>	<p>– reprodukcja obrazu: Caspar David Friedrich, <i>Skąły kredowe na Rugii</i> – komiks</p> <p>Załączniki do podręcz- nika nauczycielskiego <u>Pejzaż romantyczny</u> – materiały do wycięcia</p> <p>Karty pracy – karta pracy nr 3 (Obrazy 1)</p> <p>Karty pracy – karta pracy nr 4 (Obrazy 1)</p> <p>Załączniki do podręcz- nika nauczycielskiego <u>Werter</u> – zdjęcia pomników Goethego: w parku Lincolna w Chicago</p>		<p>gizmy; składniowe: antyte- zę, paralelizm, wyliczenie, wersyfikacyjne, w tym przerzutnię; określa ich funkcje I.1.4</p> <ul style="list-style-type: none"> • interpretuje treści alegoryczne i symboliczne utworu literackiego I.1.5 • rozpoznaje w tekstach literackich: ironię i auto- ironię, komizm, tragizm, humor, patos, groteskę; określa ich funkcje w tek- ście i rozumie wartościujący charakter I.1.6 • wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utwo- rów wskazanych w podsta- wie programowej jako lektury obowiązkowe I.1.7 • rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów oraz ich związek z programami epoki literac- kiej, zjawiskami społeczny- mi, historycznymi, egzy- stencjalnymi i estetycznymi I.1.8 • rozpoznaje w utworze i interpretuje sposoby kreowania: świata przedstawionego (fabuły, bohaterów, akcji, wątków, 	<ul style="list-style-type: none"> • wie, że ważną rolę w twórczości Williama Wordswortha i Samuela T. Coleridge’a odgrywało tło historyczne, a kluczowa była fascynacja przyrodą • zna program poetycki poetów jezior • wskazuje środki stylistyczne służące podkreśleniu stanu emocjonalnego osoby mówiącej • przedstawia propozycję interpretacji twórczości angielskich poetów jezior • wyjaśnia, jaką funkcję w procesie poznania pełni przyroda • przedstawia propozycję interpretacji motta poprzedzającego utwór <i>Przygnębienie: Oda</i> • interpretuje obraz przyrody ukazany w wierszach angielskich poetów • rozpoznaje, że twórcy romantyczni nadali pejzażowi wyjątkowe znaczenie • dostrzega, że symboliczne treści prezentowanych krajobrazów odzwierciedlały światopogląd romantyków • zwraca uwagę na motywy wanitatywne w pejzażach • interpretuje symboliczne znaczenie pejzażu romantycznego • wie, że powieść epistolarna <i>Cierpienia młodego Wertera</i> została uznana za najważniejszy utwór preromantyzmu • zna i wymienia cechy gatunkowe powieści epistolarniej, wskazuje jej cechy w utworze Goethego • wie, że bohater utworu Goethego stał się pierwowzorem bohatera werteryckiego, a jego losy i światopogląd ukształtowały nowy typ postawy, zwany werteryzmem • dokonuje eksplikacji literackiej utworu • rozpoznaje w powieści epistolarniej tragizm i rozumie jego wartościujący charakter • odszukuje w listach fragmenty, które świadczą o wrażliwości bohatera • na podstawie rozmowy Wertera z Albertem tworzy obraz romantycznego kochanka • określa stan emocjonalny Wertera • wskazuje wyrażenia i zwroty świadczące o tym, że list do Loty jest rodzajem testamentu bohatera
--	---	--	---	---

<p>s. 51; <u>Nawiązanie</u> Hubert Dobaczewski <i>Magistrze Pigularzu</i>, s. 61</p> <p>Wcielenia bohatera romantycznego. George Byron, <i>Giaur</i>, s. 62</p> <p><u>Nauka o języku</u> O znaczeniu wyrazu, s. 70</p> <p>Dramat romantyczny; infografika, s. 72</p>	<p>i w ogrodzie Burggarten w Wiedniu – reprodukcja obrazu: Wilhelm Amberg, <i>Lektura „Cierpień młodego Wertera”</i></p> <p><u><i>Cierpienia młodego Wertera</i></u> – reprodukcja obrazu: François-Charles Baude, <i>Śmierć Wertera</i> – opis obrazu – fragment lektury</p> <p>Toposy – gra online</p> <p>Załączniki do podręcznika nauczycielskiego <u><i>Giaur</i></u> – tekst i ilustracje dotyczące zjawiska dandyzmu – wzór tabeli</p> <p>SluchApka – George Byron, <i>Giaur</i> (fragmenty)</p> <p>Załączniki do podręcznika nauczycielskiego <u>Dramat romantyczny</u> – wzór tabeli</p> <p>Załączniki do podręcznika nauczycielskiego <u>Faust</u></p>		<p>motywów), narracji, sytuacji lirycznej I.1.9</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumie pojęcie motywu literackiego i toposu, rozpoznaje podstawowe motywy i toposy oraz dostrzega żywotność motywów biblijnych i antycznych w utworach literackich; określa ich rolę w tworzeniu znaczeń uniwersalnych I.1.10 • w interpretacji utworów literackich odwołuje się do tekstów poznanych w szkole podstawowej, w tym trenów i pieśni Jana Kochanowskiego, bajek Ignacego Krasickiego, <i>Dziadów cz. II</i> oraz <i>Pana Tadeusza</i> Adama Mickiewicza, <i>Zemsty</i> Aleksandra Fredry, <i>Balladyny</i> Juliusza Słowackiego I.1.11 • porównuje utwory literackie lub ich fragmenty, dostrzega kontynuacje i nawiązania w porównywanych utworach, określa cechy wspólne i różne I.1.13 • przedstawia propozycję interpretacji utworu, wskazuje w tekście miejsca, 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy i zachowania Wertera, które przyczyniły się do stworzenia kreacji bohatera werterycznego • dostrzega inne postaci literackie i filmowe, które można by określić mianem bohatera werterycznego • określa rolę i związek wartości uniwersalnych z problematyką utworu • wie, że bajronizm to postawa wykreowana w twórczości George’a Byrona • wie, że bohater bajroniczny to odmiana bohatera romantycznego • definiuje powieść poetycką; wie, że to gatunek narracyjny powstały w romantyzmie • na podstawie <i>Giaura</i> omawia cechy powieści poetyckiej • dokonuje eksplikacji literackiej powieści poetyckiej Byrona • rozpoznaje związek pomiędzy tematyką i problematyką <i>Giaura</i> a programami epoki literackiej, zjawiskami społecznymi, historycznymi i egzystencjalnymi (orientalizm, sprzeciw wobec tyranii, walka narodowowyzwoleńcza, romantyczna miłość, wyobcowanie) • określa czas i miejsce akcji w <i>Giaurze</i> • wnioskuje, jak brak chronologii akcji wpływa na budowanie nastroju i kreację bohatera • analizuje sposób prowadzenia narracji • dostrzega analogie pomiędzy opisami przyrody a stanem emocjonalnym <i>Giaura</i> • wskazuje cechy i zachowania <i>Giaura</i> typowe dla bohatera bajronicznego • określa rolę każdego z bohaterów: Leili, <i>Giaura</i> i Hassana w trójce miłosnym • udowadnia, że w scenie śmierci Hassana autor wykorzystał frenezję romantyczną i wyjaśnia, jak ten zabieg wpływa na charakterystykę <i>Giaura</i> • wie, że frenezja romantyczna to cecha charakterystyczna jednego z literackich nurtów romantyzmu, tzw. literatury szalonej • charakteryzuje miłość <i>Giaura</i> do Leili, wypisując środki stylistyczne wykorzystane do opisanego uczucia
--	--	--	---	---

<p>Przekroczyć granice ludzkiego poznania... Johann Wolfgang Goethe, <i>Faust</i>, s. 74</p> <p>Groza w kulturze romantycznej, s. 80. Mary Shelley, <i>Frankenstein, czyli Współczesny Prometeusz</i>, s. 81; <u>Nawiązanie</u> Francisco Goya <i>Saturn pożerający własne dzieci</i>, Johann Heinrich Füssli, <i>Mara nocna</i>, s. 83 Filmy grozy i ich romantyczne korzenie. <i>Frankenstein</i> Kennetha Branagha, s. 84</p> <p><u>lektura uzupełniająca</u> Romantyczny</p>	<p>– reprodukcje obrazów: Jan Matejko, <i>Alchemik Sędziwój i król Zygmunt III</i>, nieznanego autora <i>Faust i Mefisto podczas gry w szachy</i>, Ary Scheffer, <i>Faust w swojej pracowni</i>, Georg Friedrich Kersting, <i>Faust w pracowni</i> oraz grafiki: Hans Vredeman de Vries, <i>Laboratorium alchemika</i> – wzór tabeli – materiały do wycięcia</p> <p>Załączniki do podręcznika nauczycielskiego Romantyczny duet – Douglas Percy, drzeworyt do <i>Zagłady domu Usherów</i> Edgara Allana Poe, reprodukcja Sprawdzian do lektury po omówieniu</p>	<p>I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury</p>	<p>które mogą stanowić argumenty na poparcie propozycji interpretacyjnej</p> <p>I.1.13</p> <ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty, szczególnie kontekst historycznoliteracki, historyczny, polityczny, kulturowy, filozoficzny, biograficzny, mitologiczny, biblijny, egzystencjalny <p>I.1.14</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje obecne w utworach literackich wartości uniwersalne i narodowe; określa ich rolę i związek z problematyką utworu oraz znaczenie dla budowania własnego systemu wartości <p>I.1.15</p> <ul style="list-style-type: none"> przetwarza i hierarchizuje informacje z tekstów, np. publicystycznych, popularnonaukowych, naukowych analizuje strukturę tekstu: odczytuje jego sens, główną myśl, sposób prowadzenia wywodu oraz argumentację rozpoznaje specyfikę tekstów publicystycznych 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje Giaura z Werterem, wskazując podobieństwa i różnice w kreacji bohaterów romantycznych wie, że w romantyzmie ukształtował się nowy gatunek literacki – dramat romantyczny wymienia cechy dramatu romantycznego; wie, w jaki sposób realizowany był przez romantyków nowy wzorzec artystyczny wymienia tytuły utworów należących do polskiego dramatu romantycznego wie, że od imienia bohatera dramatu romantycznego <i>Faust</i> ukuto termin „bohater faustyczny” wie, że Goethe legendę doktora Faustusa połączył z ludową opowieścią i warstwą filozoficzną: rozważaniami o Bogu, ludzkiej naturze, istocie dobra i zła, prawach i powinnościach uczonego dostrzega w <i>Fauście</i> liczne nawiązania do mitologii, Biblii, twórczości Szekspira, kultury ludowej wykazuje związek z Księgą Hioba udowadnia, że poznanie romantyczne zostało przeciwstawione poznaniu oświeceniowemu dostrzega ironię w ocenie przez Fausta możliwości Mefistofelesa wie, że literatura romantyczna stworzyła dwa najważniejsze wzorce kultury strachu: żywego trupa i wampira wie, że zainteresowanie grozą w romantyzmie wpłynęło na powstanie nowego gatunku literackiego – powieści gotyckiej definiuje powieść gotycką i wskazuje jej cechy w utworze Mary Shelley <i>Frankenstein, czyli Współczesny Prometeusz</i> dostrzega nawiązania do popularnych w XIX w. lektur – <i>Prometeusz</i> Ajschylosa i <i>Fausta</i> Goethego zauważa, że książka Mary Shelley podejmuje kilka ważnych dla romantyków wątków: granicy między nauką a etyką, tematu Pięknej i Bestii, odpowiedzialności twórcy za to, co tworzy, oraz zadaje pytania o źródła zła przedstawia wizerunek ożywionego monstium wskazuje elementy przyrody, które są obecne podczas ożywienia stwora ocenia postępowanie Wiktora pod względem etycznym
--	--	--	--	--

<p>duet: groza i szaleństwo, s. 87. <i>Zagłada domu Usherów</i> Edgara Allana Poe, s. 88</p>	<p>Załączniki do podręcznika nauczycielskiego <u>Spór romantyków z klasykami</u> – karykatura przedstawiająca pojedynkę Delacroix i Ingresa – reprodukcja akwaforty: Francisco Goya, <i>Kiedy rozum śpi, budzą się upiory</i></p>		<p>(artykuł, felieton, reportaż [...]), popularnonaukowych i naukowych (rozprawa) [...] rozpoznaje środki językowe i ich funkcje zastosowane w tekstach; odczytuje informacje i przekazy jawne i ukryte; rozróżnia odpowiedzi właściwe i unikowe I.2.3</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje główne prądy filozoficzne oraz określa ich wpływ na kulturę epoki I.2.4 • odczytuje pozaliterackie teksty kultury, stosując kod właściwy w danej dziedzinie sztuki I.2.5 	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega odwołania autorki do Dantego • definiuje mit wampiryczny • dostrzega romantyczne korzenie w filmach grozy • wie, że <i>Frankenstein</i> Kennetha Branagha to przykład klasycznego kina grozy opartego na romantycznej konwencji (moralność a nauka, piękno a brzydota, intelekt a uczucie) • porównuje historię Frankensteina i Stwora z wątkami stworzenia człowieka z Księgi Rodzaju i mitem o Prometeuszu • wie, że utwór E.A. Poe <i>Zagłada domu Usherów</i> został napisany jako odpowiedź na ówczesne potrzeby czytelników • uznaje E.A. Poe za współczesnego ojca literatury grozy • odnajduje w utworze cechy noweli gotyckiej • omawia okoliczności pogrzebu Madeline • opisuje dom Usherów oraz miejsce, w którym odbył się pochówek • opisuje wygląd zmarłej oraz wygląd Roderyka po pogrzebie siostry • określa, które emocje udzielają się narratorowi • opisuje nastrój dominujący w opowiadaniu – wskazuje środki językowe, które go tworzą • porównuje zachowanie Roderyka po śmierci siostry z zachowaniem lady Makbet po zamordowaniu króla Duncana w <i>Makbecie</i> Szekspira • tłumaczy, jakie przesłanie moralne wynika z zakończenia opowiadania, i wskazuje podobne rozwiązania w innych utworach romantycznych • porównuje obraz upiora lady Madeline z innymi tego typu wizerunkami znanymi z literatury romantycznej i innymi tekstami kultury • wie, że na początku XIX stulecia doszło do konfrontacji zwolenników dwóch światopoglądów: klasycznego oraz romantycznego określanego mianem walki romantyków z klasykami • wie, że polemiczny dyskurs przeszedł do historii jako pierwszy tak poważny konflikt pokoleniowy
<p>Adam Mickiewicz – zakurzony wizerunek czy barwna postać? Infografika, s. 96</p>	<p>Karty pracy do wierszy – Julian Przyboś, <i>Powrót z Nowogródka</i></p>	<p>II. Kształcenie językowe. Gramatyka języka polskiego</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje wiedzę z dziedziny fleksji, słowotwórstwa, frazeologii i składni w analizie i interpretacji tekstów oraz tworzeniu własnych wypowiedzi II.1.1 • rozumie zróżnicowanie składniowe zdań wielokrotnie złożonych, rozpoznaje ich funkcje w tekście i wykorzystuje je w budowie wypowiedzi o różnym charakterze II.1.2 • rozpoznaje argumentacyjny charakter różnych konstrukcji składniowych i ich funkcje w tekście; wykorzystuje je w budowie własnych wypowiedzi II.1.3 	
<p>Między klasycyzmem a romantyzmem, s. 98. Adam Mickiewicz, <i>Oda do młodości</i>, s. 99; <u>Nawiązanie</u> Andrzej Sobczak, <i>Dorośle dzieci</i>, s. 102</p>	<p>SluchApka – Adam Mickiewicz, <i>Oda do młodości</i></p> <p>Toposy – gra online</p>			

<p>Czucie i wiara czy mędrca szkiełko i oko? Adam Mickiewicz, <i>Romantyczność</i>, s. 104; <u>Nawiązanie</u> Władysław Broniewski, <i>Ballady i romanse</i>, s. 108</p>	<p>SluchApka – Adam Mickiewicz, <i>Romantyczność</i> Toposy – gra online</p>		<ul style="list-style-type: none"> • rozumie rolę szyku wyrazów w zdaniu oraz określa rolę jego przekształceń w budowaniu znaczenia wypowiedzi II.1.4 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje fragmenty, w których Kazimierz Brodziński ukazuje relacje między klasykami a romantykami oraz wartości istotne dla każdego pokolenia • zapoznaje się z informacjami na temat życia i twórczości pierwszego z polskich wieszczów – Adama Mickiewicza
<p>Ludowa wyobraźnia i ludowa moralność w balladach Adama Mickiewicza, s. 109. Adam Mickiewicz <i>Rybka</i>, s. 110, <i>Ucieczka</i>, s. 113; <u>Nawiązanie</u> Agnieszka Osiecka, <i>Oczy tej malej</i>, s. 117</p>	<p>SluchApka – Adam Mickiewicz, <i>Rybka</i></p>	<p>II. Kształcenie językowe. Zróżnicowanie języka</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia pojęcie stylu i stylizacji, rozumie ich znaczenie w tekście II.2.1 • rozróżnia style funkcjonalne polszczyzny oraz rozumie zasady ich stosowania II.2.2 • rozpoznaje rodzaje stylizacji (archaizacja, dialektyzacja, kolokwializacja, stylizacja środowiskowa, biblijna itp.) oraz określa ich funkcje w tekście II.2.3 • rozpoznaje zapożyczenia w polszczyźnie i rozumie ich funkcje II.2.5 • zna, rozumie i funkcjonalnie wykorzystuje biblizmy, mitologizmy, sentencje, przysłowia i aforyzmy obecne w polskim dziedzictwie kulturowym II.2.6 • rozpoznaje słownictwo o charakterze wartościującym; odróżnia słownictwo neutralne od słownictwa o zabarwieniu emocjonalnym, oficjalne od potocznego II.2.7 	<ul style="list-style-type: none"> • wie, jakie gatunki literackie uprawiał Adam Mickiewicz • wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych jako lektury obowiązkowe • wie, że <i>Oda do młodości</i> Adama Mickiewicza, traktowana jako wyraz buntu młodych, była inspirowana utworem Fryderyka Schillera <i>Do radości</i> • wie, że <i>Odę do młodości</i> uznano za manifest ówczesnego młodego pokolenia • zna cechy gatunkowe ody • dostrzega w wierszu Mickiewicza patos oraz liczne gatunkowe nawiązania do mitologii • odnajduje w utworze hiperbolizację • uzasadnia, że kompozycja <i>Ody do młodości</i> jest oparta na kontraście: młodzi a starzy w zakresie przestrzeni, w której się sytuują, postaw, które przyjmują, wartości, którymi się kierują • wskazuje w <i>Odzie do młodości</i> pierwiastki klasycystyczne i romantyczne świadczące o przełomowości utworu • w nawiązaniu interpretuje tekst piosenki <i>Dorosłe dzieci</i>, w której dostrzega opozycję my – oni • wyjaśnia, kim są tytułowe dorosłe dzieci, i jaki jest ich stosunek do życia i świata • porównuje tekst piosenki <i>Dorosłe dzieci</i> z <i>Odą do młodości</i> • wie, że <i>Romantyczność</i> Adama Mickiewicza jest wyrazem romantycznej fascynacji ludową cudownością i szekspiryzmem • wie, że <i>Romantyczność</i> Adama Mickiewicza stanowi manifest programowy romantyzmu • dostrzega w utworze ścieranie się oświeceniowego racjonalizmu z romantycznym irracjonalizmem
<p><u>lektura uzupełniająca</u> Adam Mickiewicz, <i>Dziady. Część IV</i>. Geneza powstania utworu, s. 119</p>		<p>II. Kształcenie językowe. Komunikacja językowa i kultura języka</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje i określa funkcje tekstu (informatywną, poetycką, ekspresywną, 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sytuację ukazaną w utworze, odwołując się do elementów świata przedstawionego w balladzie

<p>w IV części <i>Dziadów</i> Adama Mickiewicza, s. 121</p> <p>Adam Mickiewicz, <i>Dziady. Część IV</i>, Piekło i raj romantycznej miłości, s. 127; <u>Nawiązanie</u> Marc Chagall, <i>Ponad miastem</i>, s. 132, Dorota Masłowska, <i>Wojna polsko-ruska pod flagą białoczerwoną</i>, s. 133</p> <p><u>Sztuka pisania.</u> Referat, s. 135</p> <p>„Jedźmy, nikt nie woła...” O romantycznym podróżowaniu w „Sonetach krymskich” Adama Mickiewicza, s. 137.</p>	<p>Karty pracy – karta pracy nr 8 (Mickiewicz, <i>Do M.</i>)</p> <p>SluchApka – Adam Mickiewicz, <i>Dziady. Część IV</i> (Romantyczna miłość)</p> <p>Sprawdzian do lektury po omówieniu</p> <p>Załączniki do podręcznika nauczycielskiego <u>Referat</u> – infografika: Sztuka tworzenia referatu</p> <p>Karta pracy do form wypowiedzi – referat</p> <p>SluchApka – Adam Mickiewicz, <i>Burza</i></p> <p>Toposy – gra online</p>	<p>impresywną w tym perswazyjną) II.3.3</p> <p>II. Kształcenie językowe. Ortografia i interpunkcja</p> <p>III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki</p>	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje zjawiska powodujące niejednoznaczność wypowiedzi [...], dba o jasność i precyzję komunikatu II.3.4 posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej II.3.5 stosuje zasady etyki wypowiedzi; wartościuje wypowiedzi językowe, stosując kryteria, np. prawda-falsz, poprawność-niepoprawność II.3.7 stosuje zasady ortografii i interpunkcji [...] II.4.1 wykorzystuje składniowo-znaczeniowy charakter interpunkcji do uwypuklenia sensów redagowanego przez siebie tekstu II.4.2 formułuje tezy i argumenty w wypowiedzi ustnej i pisemnej przy użyciu odpowiednich konstrukcji składniowych III.1.1 wskazuje i rozróżnia cele perswazyjne w wypowiedzi literackiej i nieliterackiej III.1.2 rozumie i stosuje w tekstach retorycznych zasadę kompozycyjną (np. teza, 	<ul style="list-style-type: none"> ustala, jak duch Jasia wpływa na świat przedstawiony w balladzie i na postawy bohaterów interpretuje motto ballady wskazuje związek między treścią utworu a filmem <i>Uwierz w ducha</i> Jerry’ego Zuckera analizuje wypowiedź starca oraz słowa narratora wskazuje cechy ballady w utworze <i>Romantyczność</i> opisuje sytuacje ukazane w utworze <i>Ballady i romanse</i> Władysława Broniewskiego przedstawia bohaterkę utworu – Ryfkę wymienia motywy religijne wykorzystane w wierszu Władysława Broniewskiego charakteryzuje język utworu <i>Ballady i romanse</i>, wskazuje dominujące środki artystyczne i określa ich funkcje porównuje Ryfkę z Karusią wie, że popularność ballady w literaturze romantycznej wiązała się z zainteresowaniem życiem i kulturą ludu wie, że do romantyków przemawiały proste prawdy moralne przekonujące o tym, że każda wina musi zostać ukarana, a każda krzywda – pomszczona odwołuje się do tekstów omawianych w szkole podstawowej: wybranych ballad oraz II części <i>Dziadów</i> Adama Mickiewicza omawia podejmowaną w tych utworach prawdę moralną wymienia bohaterów ballad <i>Rybka</i>, <i>Ucieczka</i> i określa miejsce zdarzeń charakteryzuje narratorkę opowieści jako współczującego człowieka z ludu wyjaśnia, jaką funkcję pełni motyw metamorfozy wskazuje elementy realistyczne i fantastyczne w balladach <i>Rybka</i>, <i>Ucieczka</i> wskazuje środki językowe, które określają nastrój utworu wyjaśnia, w jaki sposób poeta stworzył nastrój grozy w omawianych balladach ustala, jakie ludowe wierzenia i wyobrażenia zostały przedstawione w balladach odtwarza historię miłosną przedstawioną w utworze Agnieszki Osieckiej
---	--	---	---	--

<p>Adam Mickiewicz, <i>Burza</i>, s. 139, <i>Bakczysaraj</i>, s. 140, <i>Grób</i> <i>Potockiej</i>, s. 141, <i>Droga</i> <i>nad przepaścią</i> <i>w Czufut-Kale</i>, s. 142; <u>Nawiązanie</u> Ziemowit Szczerek, <i>Przyjdzie Mordor</i> <i>i nas zje, czyli</i> <i>tajna historia</i> <i>Słowian</i>, s. 144</p>	<p>Załączniki do podręcznika nauczycielskiego <u><i>Dziady, cz. III</i></u> – materiały do wycięcia</p>		<p>argumenty, apel, pointa) III.1.3</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jaki sposób użyte środki retoryczne (np. pytania retoryczne, wyliczenia, wykrzyknienia, paralelizmy, powtórzenia, apostrofy, przerzutnie, inwersje) oddziałują na odbiorcę III.1.4 • rozumie, na czym polega logika i konsekwencja toku rozumowania w wypowiedziach argumentacyjnych i stosuje je we własnych tekstach III.1.6 • odróżnia dyskusję od sporu i kłótni III.1.7 • rozpoznaje elementy erytyki w dyskusji oraz ocenia je pod względem etycznym III.1.9 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje Jagnę i Jana • analizuje, do której z ballad Mickiewicza nawiązuje piosenka <i>Oczy tej malej</i> • zna czas i okoliczności powstania dramatu romantycznego <i>Dziady. Część IV</i> • wie, że na kształt dramatu miała wpływ lektura dzieł Rousseau, Byrona, Scotta i Goethego • interpretuje dramaturgię, jako romantyczną opowieść o miłości i cierpieniu • wie, że zgodnie z konwencją romantyczną dramaturgię <i>Dziady. Część IV</i> to utwór synkretyczny • definiuje dramaturgię romantyczną jako gatunek literacki • zna kompozycję dramaturgię <i>Dziady. Część IV</i> • gromadzi informacje na temat świata przedstawionego w dramaturgię • analizuje słownictwo oraz metafory wyrażające uczucia i emocje • gromadzi informacje na temat Pustelnika • wymienia najistotniejsze cechy Gustawa • przedstawia różnice między poglądami Gustawa i Księdza na temat: świata, wartości, poglądów na temat roli człowieka i obrzędu dziadów
<p>Adam Mickiewicz, <i>Dziady. Część III</i>, Przemiana bohatera romantycznego, s. 165</p>	<p>Toposy – gra online</p>	<p>III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie III.2.1 • buduje wypowiedź w sposób świadomy, ze znajomością jej funkcji językowej, z uwzględnieniem celu i adresata, z zachowaniem zasad retoryki III.2.2 • zgodnie z normami formułuje pytania, odpowiedzi, oceny, redaguje informacje, uzasadnienia, komentarze, głos w dyskusji III.2.4 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie IV części <i>Dziadów</i> określa cechy miłości romantycznej • wie, jakie tematy porusza Gustaw, kogo i przed czym przestrzega • porównuje dyskusję Gustawa z Księdzem z polemiką narratora <i>Romantyczności</i> ze starcem • wskazuje elementy wspólne dla II i IV części <i>Dziadów</i> • na podstawie analizy zachowania Gustawa omawia rolę motywu szaleństwa w utworze • omawia relację między bohaterami przedstawioną na obrazie Marca Chagalla <i>Ponad miastem</i> • wyjaśnia symboliczne znaczenie wykorzystanego przez malarza motywu lotu
<p>Adam Mickiewicz, <i>Dziady. Część III</i>. „Nasz naród jak lawa...”. Obraz zniewolonego społeczeństwa , s. 169</p>				

<p>Adam Mickiewicz, <i>Dziady. Część III</i>. O tyranii władzy, s. 175; <u>Nawiązanie</u> Zbigniew Herbert, <i>Ze szczytu schodów</i>, s. 178</p>	<p>Załączniki do podręcznika nauczycielskiego <u>Dziady, cz. III, NAWIĄZANIE</u> – Wojciech Fangor, plakat <i>Strzeż tajemnicy państwowej</i></p>		<ul style="list-style-type: none"> • tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: wypowiedź o charakterze argumentacyjnym, referat, [...], definicja, notatka syntetyzująca 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, kto jest narratorem, i o czym rozmawiają bohaterowie powieści Doroty Masłowskiej <i>Wojna polsko-ruska pod flagą białą-czerwoną</i> oraz jakie wartości są dla nich ważne • wyjaśnia, w jakim znaczeniu pojawia się w tekście wyraz „romantyczny” • porównuje kreację Gustawa z kreacją Silnego • porównuje sposób ukazania uczuć w tekstach romantycznych i współcześnie
<p>Adam Mickiewicz, <i>Dziady. Część III</i> „Panie! któż dzieci tak bije!” Martyrologia narodu polskiego, s. 180; <u>Nawiązanie</u> Tadeusz Różewicz, <i>Matka powieszonych</i>, s. 186</p>	<p>SluchApka – Adam Mickiewicz, <i>Dziady. Część III</i> (Widzenie Senatora)</p>		<ul style="list-style-type: none"> • tworzy plan kompozycyjny i dekompozycyjny tekstów o charakterze argumentacyjnym III.2.7 • stosuje retoryczne zasady kompozycyjne w tworzeniu własnego tekstu; wygłasza mowę z uwzględnieniem środków pozajęzykowych III.2.8 • w interpretacji przedstawia propozycję odczytania tekstu, formułuje argumenty na podstawie tekstu oraz znanych kontekstów, w tym własnego doświadczenia, przeprowadza logiczny wywód służący uprawnieniu formułowanych sądów III.2.9 • wykorzystuje wiedzę o języku w pracy redakcyjnej nad tekstem własnym, dokonuje korekty tekstu własnego, stosuje kryteria poprawności językowej III.2.10 	<ul style="list-style-type: none"> • zwraca uwagę na środki językowe i ich funkcje, podczas gdy o swoich uczuciach i portretach kobiet mówią Gustaw i Silny • omawia budowę sonetu • wyróżnia sonet włoski, francuski, angielski • zna okoliczności wyjazdu Mickiewicza na Krym • dowiadyuje się, co się stało inspiracją do napisania <i>Sonetów krymskich</i> • dostrzega orientalizm sonetów, który ujawnia się zarówno w tematyce, jak i w języku obfitującym w sformułowania odnoszące się do historii, geografii i kultury Krymu • analizuje kompozycję sonetu <i>Burza</i> • wskazuje środki artystycznego wyrazu, które tworzą poetycki obraz burzy, i określa ich funkcje • przedstawia zachowania bohaterów lirycznych w momencie zagrożenia • analizuje język utworu <i>Bakczysaraj</i> • wskazuje środki poetyckie, które wpływają na emocjonalność wypowiedzi, tworzą patetyczny nastrój, podkreślają malowniczość opisywanej przestrzeni, ożywiają obraz poetycki • ustala, kim są i w jakiej sytuacji się znajdują bohaterowie sonetu <i>Droga nad przepaścią w Czufut-Kale</i> • przytacza rady, których udziela Pielgrzymowi Mirza • wyjaśnia, jaka jest funkcja metafor i porównań w wypowiedzi Mirzy • porównuje sonety Mickiewicza z fragmentem książki Ziemowita Szczepka, zwraca uwagę na sposób przedstawienia miasta i zabiegi językowe, których użyli autorzy
<p>Adam Mickiewicz, <i>Dziady. Część III</i>, Romantyczny bunt jednostki. Wielka Improwizacja, s. 187; <u>Nawiązanie</u> Andrzej Bursa, <i>Poeta</i>, s. 190</p>	<p>SluchApka – Adam Mickiewicz, <i>Dziady. Część III</i> (Wielka Improwizacja)</p>		<ul style="list-style-type: none"> • rozwija umiejętności pracy samodzielnej między innymi przez przygotowanie 	<ul style="list-style-type: none"> • określa czas i okoliczności powstania dramatu romantycznego <i>Dziady. Część III</i>
<p>Adam Mickiewicz, <i>Dziady. Część III</i>, Polska Chrystusem narodów. Mesjanistyczny</p>	<p>SluchApka – Adam Mickiewicz, <i>Dziady. Część III</i> (Widzenie ks. Piotra)</p>	<p>IV. Samokształcenie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozwija umiejętności pracy samodzielnej między innymi przez przygotowanie 	<ul style="list-style-type: none"> • określa czas i okoliczności powstania dramatu romantycznego <i>Dziady. Część III</i>

<p>charakter III części <i>Dziadów</i>, s. 191</p> <p>Adam Mickiewicz, <i>Dziady. Część III</i>. Obraz Rosjan w III części „<i>Dziadów</i>”, s. 194. <u>Nawiązanie</u> Maciej Maleńczuk, <i>Sługi za służą</i>, s. 196</p> <p>Adam Mickiewicz, <i>Dziady. Część III</i>, Podsumowanie problematyki dramatu romantycznego, s. 199.</p> <p><i>Lawa</i> Tadeusza Konwickiego, s. 201</p> <p>Perspektywa dojrzałego człowieka. Liryki lozańskie Adama Mickiewicza, s. 203.</p>	<p>SluchApka – Adam Mickiewicz, <i>Dziady. Część III</i> (Ustęp. Petersburg)</p> <p>Karty pracy – karta pracy nr 9 (Ewolucja bohaterów)</p> <p>Załączniki do podręcznika nauczycielskiego <u>Lawa</u> – materiały do wycięcia</p> <p>Toposy – gra online</p> <p>Sprawdzian i test do lektury</p> <p>SluchApka – Adam Mickiewicz, [Nad wodą wielką i czystą]</p>		<p>różnorodnych form prezentacji własnego stanowiska IV.1</p> <ul style="list-style-type: none"> • porządkuje informacje w problemowe całości poprzez ich wartościowanie; syntetyzuje poznawane treści wokół problemu, tematu, zagadnienia oraz wykorzystuje je w swoich wypowiedziach IV.2 • korzysta z literatury naukowej lub popularno-naukowej IV.3 • sporządza bibliografię i przypisy bibliograficzne, także źródeł elektronicznych IV.4 • dokonuje krytycznej selekcji źródeł IV.5 • wybiera z tekstu odpowiednie cytaty i stosuje je w wypowiedzi IV.6 • posługuje się słownikami ogólnymi języka polskiego oraz słownikami specjalistycznymi (np. etymologicznymi, frazeologicznymi, skrótów, gwarowymi), także w wersji on-line IV.7 • wykorzystuje multimedialne źródła informacji oraz dokonuje ich krytycznej oceny IV.8 • gromadzi i przetwarza informacje IV.9 • korzysta z zasobów multimedialnych, np. z bibliotek, 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia budowę dramatu <i>Dziadów drezdeńskich</i> • wie, że w dramacie został zastosowany oniryzm – konwencja literacka wykorzystująca sen do kreowania rzeczywistości utworu • wie, że poeta historycznemu wymiarowi cierpienia Polski nadaje znaczenie uniwersalne, wskazujące na jego mesjańską rolę • wie, że poglądy mesjanistyczne były popularne w Polsce w czasie zaborów • przedstawia bohaterów dramatu Adama Mickiewicza • poznaje etymologię imienia „Konrad” • podaje cechy charakterystyczne tworzące osobowość bohatera i wie, jakimi środkami językowymi zostały one wyrażone • zaznacza się z przemyśleniami bohatera na temat wolności • analizuje sen bohatera • wie, jakie elementy filozofii romantycznej są widoczne w słowach Ducha na temat człowieka • analizuje scenę przemiany więźnia • wie, że inspiracją do napisania sceny Salonu Warszawskiego był dla Adama Mickiewicza prawdziwy salon literacki Wincentego Krasińskiego, ojca Zygmunta, gdzie toczyły się spory klasyków z romantykami • poznaje symbolikę zwierząt przed analizą sceny Widzenie Senatora • dokonuje charakterystyki osób z otoczenia Nowosilcowa, określa, czemu służą porównania do zwierząt • na podstawie didaskaliów omawia zachowanie Senatora we śnie • charakteryzuje zachowanie dowódców i urzędników względem cara • przedstawia cara • w nawiązaniu charakteryzuje postawy i zachowania osób z obu grup, o których mowa w wierszu Zbigniewa Herberta <i>Ze szczytu schodów</i> • nazywa typ podmiotu lirycznego
--	---	--	---	---

<p>Adam Mickiewicz, [Gdy tu mój trup...], s. 204, [Nad wodą wielką i czystą...], s. 205, [Polały się łzy...], s. 206.</p> <p><u>Nawiązanie</u> Tadeusz Różewicz <i>Liryki lozańskie</i>, s. 207</p> <p>Juliusz Słowacki – biografia romantyczna. Infografika, s. 208</p> <p>ZR lektura Juliusz Słowacki, <i>Kordian</i>. Geneza powstania dramatu, s. 210</p> <p>Juliusz Słowacki, <i>Kordian</i>. Młodzieńcze rozterki Kordiana, s. 211</p> <p>Juliusz Słowacki, <i>Kordian</i>. „Jam jest posąg człowieka...” – metamorfoza Kordiana, s. 218</p> <p>Juliusz Słowacki, <i>Kordian</i>. Pomiędzy</p>	<p>Załączniki do podręcznika nauczycielskiego <u>Juliusz Słowacki</u> – mapa myśli</p> <p>Scenariusze do lektur – cykl scenariuszy do lektury <i>Kordian</i></p> <p>Sprawdzian i test do lektury</p> <p>Toposy – gra online</p> <p>Załączniki do podręcznika nauczycielskiego <u>Kordian</u> – materiały do wycięcia</p> <p>Karty pracy – karta pracy nr 10 (Konrad i Kordian)</p> <p>SluchApka</p>		<p>słowników on-line, wydawnictw e-book, autor-skich stron internetowych; dokonuje wyboru źródeł internetowych, uwzględniając kryterium poprawności rzeczowej oraz krytycznie ocenia ich zawartość IV.10</p> <ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje formę projektu w przygotowaniu i prezentowaniu oraz popularyzowaniu swoich zainteresowań i osiągnięć IV.11 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie wprowadzenia przez poetę nawiązania do biblijnej postaci Heroda w kontekście prześladowań studentów wileńskich określa, jaką postawę wobec przybyłych kobiet przyjmuje Nowosilcow, i jak rozmowa z nimi dopełnia jego wizerunek despoty wie, że w polskiej tradycji romantycznej cierpienie i męczeństwo nabrały szczególnego znaczenia w odniesieniu do ofiar walki o niepodległość omawia analogię między śmiercią Wasilewskiego a wątkami ewangelicznymi: śmiercią Jezusa i sądem Piłata porównuje bohaterkę wiersza Tadeusza Różewicza <i>Matka powieszonych</i> z bohaterką dramatu panią Rollison przedstawia uniwersalne znaczenie wizerunku cierpiącej pani Rollison w odniesieniu do motywu <i>mater dolorosa</i> wskazuje fragmenty, w których Konrad mówi o swojej poezji i o sobie jako poecie wyjaśnia, w jakim celu bohater przywołuje motywy lotu, promieni, gwiazd wyjaśnia, do jakiego kontekstu historyczno-politycznego odnosi się Andrzej Bursa w wierszu <i>Poeta</i> omawia użycie ironii w wierszu definiuje profetyzm jako przepowiadanie biegu dziejów w wymiarze religijno-metafizycznym interpretuje nawiązania biblijne pojawiające się w tekście porównuje opis członków rosyjskiego społeczeństwa w III cz. <i>Dziadów</i> i w piosence <i>Slugi za slugi</i> definiuje nowy typ bohatera romantycznego wykreowany przez Adama Mickiewicza w III cz. <i>Dziadów</i> porównuje postawę Konrada z losami Willa Huntinga z filmu <i>Buntownik z wyboru</i> lub bohaterów filmu <i>Stowarzyszenie umarłych poetów</i> porównuje postawę Konrada ze znanymi z tradycji literackiej koncepcjami poety, odwołuje się m.in. do Horacego i Jana Kochanowskiego
---	--	--	--	---

<p>rzeczywistością a urojeniem, s. 222</p> <p>Juliusz Słowacki, <i>Kordian</i>. Podsumowanie problematyki dramatu romantycznego, s. 229</p> <p>O samotności artysty. Liryki Juliusza Słowackiego, s. 239.</p> <p>Juliusz Słowacki, <i>Chmury</i>, s. 240, <i>Testament mój</i>, s. 242, <u>Nawiązanie</u> Zuzanna Ginczanka, ***, s. 244</p> <p>ZR Sztuka pisania. Interpretacja porównawcza, s. 245</p>	<p>– Juliusz Słowacki, <i>Kordian</i> (Monolog na Mount-Blanc)</p> <p>Załączniki do podręcznika nauczycielskiego <u>Samotność artysty</u> – materiały do wycięcia</p> <p>Karty pracy do wierszy – Ernest Bryll, <i>Lekcja Słowackiego</i></p> <p>SłuchApka – Juliusz Słowacki, <i>Testament mój</i> – Zuzanna Ginczanka, ***</p> <p>Załączniki do podręcznika nauczycielskiego <u>Interpretacja porównawcza</u> – wypunktowane informacje – materiały do pracy w grupach – karty pracy</p>			<ul style="list-style-type: none"> • wie, że liryki lozańskie charakteryzują się nastrojowością i refleksyjnością, podejmują tematykę przemijania, samotności, miłości i tęsknoty za krajem rodzinnym • analizuje w twórczości Mickiewicza nowe „ja”, które wynika z dojrzałości poety • porównuje obraz wytęsknionego kraju z opisami zawartymi w Epilogu <i>Pana Tadeusza</i> • omawia motyw arkadyjski pojawiający się zarówno w lirykach lozańskich, jak i w <i>Panu Tadeuszu</i> • omawia znaczenie wody w utworze [Nad wodą wielką i czystą...] – wykorzystuje w tym celu definicję motywu akwaticznego • analizując liryk [Polały się łązy...], ustala, w jaki sposób budowa wiersza wpływa na jego interpretację • porównuje „ja” liryczne w lirykach lozańskich z „ja” lirycznym we wcześniejszych utworach Adama Mickiewicza – formułuje wnioski • traktuje <i>Liryki lozańskie</i> Tadeusza Różewicza jako reinterpretację liryków lozańskich Adama Mickiewicza • zapoznaje się z informacjami na temat życia i twórczości drugiego z polskich wieszczów – Juliusza Słowackiego • wie, jakie gatunki literackie uprawiał Juliusz Słowacki • zna czas i okoliczności powstania <i>Kordiana</i> • wie, że w każdym akcie dramatu <i>Kordian</i> Juliusz Słowacki podejmuje inną problematykę • dowiaduje się, że imię „Kordian” jest imieniem literackim, neologizmem stworzonym przez Słowackiego • analizuje to, jak nazywa siebie Kordian, o czym marzy, jak się zwraca do Boga, jakich używa metafor • omawia relację łączącą Kordiana z Laurą • poznaje, jak poetyckie próby Kordiana oceniają Laura i sam bohater • ustala funkcję aluzji zawartych w cytatach • zna postać Arnolda Winkelrieda • wie, czym jest winkelriedyzm, i że ta koncepcja stworzona przez Słowackiego nakazywała czynną walkę z zaborcami • analizuje monolog Kordiana
---	--	--	--	---

<p>Zygmunt Krasiński – jeden z trzech wieszczów. Życie i dzieło, s. 268</p> <p><u>lektura uzupełniająca</u> Zygmunt Krasiński, <i>Nie-Boska komedia</i>. Geneza powstania utworu. Rozrachunek z romantycznym mitem poety, s. 270, 271</p> <p>Zygmunt Krasiński – między miłością a cierpieniem, s. 277;</p> <p><u>Nawiązanie</u> Wisława Szymborska, <i>Poeta i świat</i> (odczyt noblowski), s. 280</p> <p>Zygmunt Krasiński, <i>Nie-Boska komedia</i>. Podróż przez świat rewolucji, s. 28</p> <p>Zygmunt Krasiński, <i>Nie-Boska komedia</i>. Stary świat i nowy porządek. Podsumowanie</p>	<p>Scenariusze do lektur – cykl scenariuszy do lektury <i>Nie-Boska Komedia</i></p> <p>SluchApka – Zygmunt Krasiński, <i>Nie-boska komedia. Część pierwsza</i> (fragmenty), do s. 271 – Zygmunt Krasiński, <i>Nie-boska komedia. Część trzecia</i> (fragmenty), do s. 82</p> <p>Załączniki do podręcznika nauczycielskiego <u>Poeta i świat</u> – materiały do wydrukowania (wiersz Tadeusza Różewicza <i>Próbuje</i>)</p> <p>Załączniki do podręcznika nauczycielskiego <u>Nie-Boska Komedia</u> – reprodukcje obrazów: Eugène Delacroix, <i>Wolność wiodąca lud na barykady</i>, Jean Duplessis-Bertaux, <i>Szturm na Tuileriès</i></p>			<ul style="list-style-type: none"> • wie, na czym polega metamorfoza Kordiana • omawia sens porównania Polski do Winkelrieda • dostrzega, jakie zadania Polakom wyznacza poeta • porównuje monolog Kordiana z Wielką Improwizacją z III cz. <i>Dziadów</i> Adama Mickiewicza • określa stosunek Kordiana do obłąkanych • wyjaśnia, w czym manifestuje się ironiczny stosunek Doktora do idei poświęcenia się dla dobra ogółu • omawia rolę, jaką odgrywa Szatan, bierze pod uwagę, jak ta postać wpisuje się w tradycję biblijną oraz polską tradycję narodową • uzasadnia, że w kreacji bohatera autor zastosował topos <i>homo viator</i> i wyjaśnia znaczenie tego motywu • dokonuje analizy SWOT postawy Kordiana • wskazuje w postawie Kordiana cechy bohatera bajronicznego • określa, na czym polega tragizm Kordiana • porównuje wizerunek diabła w <i>Fauście</i> Goethego z wizerunkiem w <i>Kordianie</i> • wie, że romantyczny wizerunek artysty wywodził się z poglądów niemieckich filozofów przełomu XVIII i XIX w., którzy wykreowali twórcę na jednostkę wybitną • omawia relacje między „ja” lirycznym a każdym z adresatów w wierszu <i>Chmury</i> Juliusza Słowackiego • biorąc pod uwagę treść apostrofy, porównuje wiersze <i>Chmury</i> Juliusza Słowackiego z lirykiem [Nad wodą wielką i czystą...] Adama Mickiewicza pod kątem obrazu i symboliki chmur • wie, że wiersz <i>Testament mój</i> Juliusza Słowackiego jest uznawany za utwór programowy poety i ma charakter poetyckiego testamentu • nazywa wartości, którymi się kieruje podmiot liryczny wiersza <i>Testament mój</i> • tłumaczy, jaką funkcję pełni w wierszu topos ojczyzny jako okrętu • odszukuje w wierszu Zuzanny Ginczanki bezpośrednie nawiązania do wiersza Juliusza Słowackiego <i>Testament mój</i>
--	---	--	--	---

<p>pracy nad lekturą, s. 287</p>	<p>Toposy – gra online Sprawdzian i test do lektury</p>			<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega w wierszu Zuzanny Ginczanki nawiązania do horacjańskiej myśli „nie wszystek umrę” i wyjaśnia, dlaczego stanowi ona punkt wyjścia do rozważań podmiotu lirycznego • zapoznaje się z życiem i twórczością Zygmunta Krasińskiego • określa czas i okoliczności powstania dramatu Krasińskiego <i>Nie-Boska komedia</i> • dostrzega, że Krasiński w dramacie <i>Nie-Boska komedia</i> odwołuje się do providencjalizmu • rekonstruuje osobowość poety w dramacie Krasińskiego, tłumaczy, jak została przedstawiona poezja, i jakie relacje zachodzą między poezją a poetą • analizuje motyw psychomachii przywołany w dramacie Krasińskiego • charakteryzuje Orcia oraz wyjaśnia inność Orcia jako dziecka • porównuje kreację Męża jako poety romantycznego z charakterystyką poety zaproponowaną przez Szymborską we fragmencie odczytu noblowskiego • przedstawia kolejne etapy wędrówki Męża po obozie rewolucji • dostrzega, jakie tradycyjne wartości burzy rewolucja ukazana przez Krasińskiego • porównuje obraz obozu rewolucjonistów ze sceną piekła w <i>Boskiej komedii</i> Dantego • wyjaśnia, co jest źródłem siły każdego z bohaterów dramatu Krasińskiego • analizuje dyskusję hrabiego Henryka z Pankracym • wykazuje związek postaci Pankracego z ideami oświecenia • wyjaśnia, jak biografia poety i kontekst historyczny wpływają na interpretację utworów • porównuje kreacje emigranta w utworach: <i>Pieśń pielgrzyma</i> Adama Mickiewicza, <i>Hymn o zachodzie słońca na morzu</i> Juliusza Słowackiego, <i>Przedświt</i> Zygmunta Krasińskiego • ustala, jaki obraz ojczyzny ukazują poeci romantyczni, a jaki Sabina Baral • omawia, jak problem emigracji został przedstawiony w wierszach poetów romantycznych, a jaki w utworze Sabiny
<p>Pielgrzymowanie, wędrówka, tułaczka w poezji romantycznej. Adam Mickiewicz, <i>Pieśń pielgrzyma</i>, s. 293; Juliusz Słowacki, <i>Hymn o zachodzie słońca na morzu</i>, s. 294; Zygmunt Krasiński, <i>Przedświt</i>, s. 295; <u>Nawiązanie</u> Sabina Baral, <i>Zapiski z wygnania</i>, s. 297</p>	<p>Załączniki do podręcznika nauczycielskiego <u>Zapiski z wygnania</u> – tekst Dorotei Bromberg</p>			
<p>„Odpowiednie dać rzeczy słowo” – Cyprian Norwid, s. 300</p>	<p>Załączniki do podręcznika nauczycielskiego <u>Norwid</u> – rysunek Norwida przedstawiający Marię Calergis – materiał do pracy w grupach</p>			
<p>O jednostkach wybitnych. [„Coś ty Atenom zrobił, Sokratesie...”] Norwida, s. 302. Cyprian Norwid, <i>Coś ty Atenom zrobił, Sokratesie</i>, s. 306,</p>				

<p><u>Nawiązanie</u> Wisława Szymborska, <i>Pogrzeb</i>, s. 306</p>	<p>SluchApka – Cyprian Kamil Norwid, [Coś ty Atenom zrobił, Sokratesie]</p>			<p>Baral, uwzględniając historie żydowskich emigrantów z 1968 r. ukazane przez autorkę</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapoznaje się z informacjami dotyczącymi życia i twórczości trzeciego z polskich wieszczów – Cypriana Norwida • wie, jakie gatunki literackie uprawiał Cyprian Norwid • wie, że inspiracją do napisania wiersza [Coś Ty Atenom zrobił, Sokratesie...] były wieści o śmierci Adama Mickiewicza • dokonuje eksplikacji literackiej wiersza • udowadnia, że wiersz <i>Po balu</i> Norwida jest przykładem liryki sytuacyjnej • ustala, jaką diagnozę świata i ludzi stawia Norwid w omówionych utworach • wskazuje w wierszu <i>Garden Party</i> Stanisława Barańczaka nawiązania do wiersza Norwida <i>Ostatni despotyzm</i> • wie, że poemat <i>Fortepian Szopena</i> powstał po akcie zniszczenia fortepianu, na którym grywał Szopen, a dramatyczne wydarzenia stały się dla poety pretekstem do wypowiedzi na temat roli artysty i sztuki • zastanawia się, na jakie wartości sztuki zwraca uwagę poeta, nawiązując do mitologicznych postaci Pigmaliona i Orfeusza • omawia zagadnienia miejsca sztuki i roli artysty na podstawie poznanych utworów Norwida • porównuje koncepcje Norwida z wybranymi wypowiedziami na temat sztuki i artysty w romantyzmie i epokach wcześniejszych • przetwarza informacje zawarte w tekstach (także tekstach ekspertów) oraz innych tekstach kultury • dostrzega, że sztuka romantyczna zerwała z klasyczną koncepcją twórczości podporządkowanej ściśle określonym regułom i kanonom piękna, a artysta zyskał pozycję osoby wyjątkowej • zauważa, że dzięki eksponowaniu pejzażu artyści, tacy jak np. Caspar David Friedrich, zwracali uwagę na relacje między Bogiem, naturą a człowiekiem • określa nastrój obrazu C.D. Friedricha, dominantę kolorystyczną i jej funkcję
<p>W salonie, czyli w teatrze życia. <i>Po balu i Ostatni despotyzm</i> Norwida, s. 310. Cyprian Norwid, <i>Po balu</i>, s. 311; <i>Ostatni despotyzm</i>, s. 312;</p>	<p>Załączniki do podręcznika nauczycielskiego <u>Nawiązanie. W salonie towarzyskim, czyli...</u> – materiały do wycięcia</p> <p>Karty pracy – karta pracy nr 5 (Norwid, W Weronie)</p>			
<p><u>Nawiązanie</u> Stanisław Barańczak, <i>Garden party</i>, s. 315</p>	<p>SluchApka – Cyprian Kamil Norwid, <i>Ostatni despotyzm</i></p>			
<p>ZR Norwid o artyście i sztuce, s. 317; Cyprian Norwid, <i>Fortepian Szopena</i>, s. 318;</p> <p><u>Nawiązanie</u> Arman, <i>Chopin's Waterloo</i>, s. 323; Cyprian Norwid, <i>Promethidion</i>, s. 324; <i>Czarne kwiaty</i>, s. 326.</p>	<p>Załączniki do podręcznika nauczycielskiego <u>Norwid o sztuce</u> – mapa myśli <i>Jak jest przedstawiony Chopin „w te dni przedostatnie”</i></p>			
<p><u>Nawiązanie</u> Olga Tokarczuk, <i>Bieguni</i>, s. 328</p>	<p>SluchApka – Cyprian Kamil Norwid, <i>Fortepian Szopena</i></p>			
<p>Romantyzm – podsumowanie</p>	<p>Karty pracy – karta pracy nr 3 (Natura)</p>			

<p>Sprawdzenie wiadomości</p>	<p>Karty pracy – karta pracy nr 6 (Miłość romantyczna)</p> <p>Karty pracy – karta pracy nr 7 (Obrazy 2)</p> <p>Sprawdziany do epok – romantyzm w wersji A i B z kluczem odpowiedzi</p>		<ul style="list-style-type: none"> • porównuje sposób przedstawienia planów na płótnie • omawia, jak sposób prezentacji postaci wpływa na interpretację obrazu • zestawia romantyczny pejzaż z malarstwem religijnym, impresjonistycznym i surrealistycznym • analizuje strukturę tekstów Johanna Gottlieba Fichte, Friedricha Schellinga i Friedricha Schlegla, odczytuje sposób prowadzenia wywodów oraz argumentację • charakteryzuje dwa systemy filozoficzne, które wyróżnia Fichte, określa zależność między nimi • wyjaśnia, czym dla Schellinga jest sztuka i jaką rolę odgrywa ona w życiu filozofa • tłumaczy, jak Friedrich Schlegel rozumie akt twórczy romantycznego artysty • wskazuje, w czym się uwidacznia idealizm w balladzie Schillera <i>Rękawiczka</i> • analizuje malarskie interpretacje ballad Goethego i Schillera • wyjaśnia na podstawie utworów prekursorów romantyzmu angielskiego, jaką rolę w życiu człowieka odgrywa kontakt z naturą • wnioskuje, dlaczego pejzaż stał się samoistnym przedstawieniem w twórczości romantyków • określa wpływ powieści epistolarnej <i>Cierpienia młodego Wertera</i> na kulturę epoki • wyjaśnia, dlaczego Werter stał się pierwowzorem bohatera werteryzmu • wyjaśnia zjawisko werteryzmu • wskazuje fragmenty świadczące o tym, że Werter idealizuje Lotę • dowodzi, że Werter, jego sposób bycia i postawa były niezwykle popularne w Europie epoki romantyzmu • dostrzega, że współcześnie także można zaobserwować różne podobne zjawiska, postawy, mody • po obejrzeniu filmu <i>Sala samobójców</i> wyjaśnia, jakie problemy współczesnego świata porusza ten film • porównuje Dominika, bohatera filmu, z Werterem
-------------------------------	---	--	--

			<ul style="list-style-type: none"> • omawia problem bólu istnienia w przypadku Wertera i bohatera piosenki Lao Che • analizuje, jak sposób ukazania bólu istnienia odzwierciedla czasy, w których powstały utwory Goethego i Lao Che • określa wpływ starożytnego teatru greckiego na rozwój sztuki teatralnej • wie, że dramat romantyczny charakteryzował się odrzuceniem klasycznej reguły trzech jedności i zerwaniem z zasadą decorum • odczytuje malarskie realizacje postaci Fausta i Mefistofelesa • wskazuje na obrazach Goi i Füssliego elementy, które mogą budzić niepokój u odbiorcy • analizuje strukturę noweli gotyckiej <i>Zagłada domu Usherów</i> • po omówieniu opowiadania E.A. Poe ogląda film <i>Lśnienie</i> Stanley'a Kubricka zrealizowany na podstawie powieści Stephena Kinga, porównuje sposób budowania nastroju w utworach • wypowiada się na temat ilustracji stworzonej do opowiadania <i>Zagłada domu Usherów</i> • analizuje strukturę rozpraw Kazimierza Brodzińskiego <i>O klasycyzmie i romantyzmie, tudzież o duchu poezji polskiej</i> oraz Jana Śniadeckiego <i>O pismach klasycznych i romantycznych</i> • odczytuje sposób prowadzenia wywodu przez teoretyka literatury i krytyka literackiego • wskazuje fragmenty, w których autorzy obu tekstów odnoszą się do zjawisk obecnych w literaturze na początku XIX w. • przetwarza informacje o Adamie Mickiewiczu • dostrzega, że w IV cz. <i>Dziadów</i> Mickiewicz, podobnie jak Szekspir, odstępował od zasady decorum, i że dramat został napisany z zachowaniem klasycznej zasady trzech jedności • dokonuje analizy i interpretacji adaptacji filmowej <i>Dziadów</i> Adama Mickiewicza w reżyserii Tadeusza Konwickiego • ma świadomość, że <i>Lawa</i> nie jest rekonstrukcją treści <i>Dziadów</i> i nie powinien stanowić wiernego odzwierciedlenia dzieła
--	--	--	---

- analizuje sposób łączenia przez reżysera wszystkich części *Dziadów*
- wyjaśnia, w jakim celu pojawiają się w filmie ujęcia i kadry nawiązujące do współczesnej Polski
- analizuje, w jaki sposób Konwicki buduje nastrój w filmie; zwraca uwagę na muzykę, montaż, scenografię
- rozważa, czy *Lawę* można uznać za dzieło uniwersalne czy typowo polskie
- przetwarza informacje o Juliuszu Słowackim
- wyjaśnia, w jaki sposób twórcy plakatów interpretują dramat Słowackiego *Kordian*
- uzasadnia dobór scen
- na plakatach, do których się odnoszą
- charakteryzuje język poetycki Norwida
- wie, że do charakterystycznego języka Norwida należą: metafora, alegoria, symbol, neologizmy, przemilczenie, niedopowiedzenie, pauza, ironia, słownictwo potoczne
- dokonuje analizy i interpretacji tekstów, wykorzystując dotychczas zdobytą wiedzę z gramatyki języka polskiego
- rozpoznaje argumentacyjny charakter różnych konstrukcji składniowych w twórczości niemieckich filozofów i w wielu innych tekstach romantycznych
- wyjaśnia znaczenie interpunkcji w balladzie *Król elfów*
- tłumaczy, dlaczego Wordsworth wyraz „przyroda” konsekwentnie zapisywał wielką literą
- wykorzystuje wiedzę z dziedziny fleksji, słowotwórstwa, frazeologii i składni w analizie tekstów oraz tworzeniu własnych wypowiedzi
- wie, czym zajmuje się semantyka
- wie, że na znaczenie wyrazu składają się dwa elementy: zakres i treść
- definiuje terminy: zakres znaczeniowy i treść wyrazu
- wyjaśnia zależność pomiędzy zakresem a treścią wyrazu
- dowiadyuje się, czy zajmuje się nauka zwana etymologią
- wie, do czego służy słownik etymologiczny

			<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje słownictwo o charakterze wartościującym odnoszące się do wyrazów i wyrażeń charakteryzujących sztukę • rozróżnia pojęcie stylu i stylizacji – wie, z jakiego powodu angielscy poeci jezior programowo czerpali z mowy potocznej i prostego języka • rozpoznaje kolokwializację w twórczości lakistów • odróżnia słownictwo neutralne od słownictwa o zabarwieniu emocjonalnym w powieści epistolarnej Goethego • zna, rozumie i funkcjonalnie wykorzystuje biblizmy, mitologizmy, sentencje zawarte w <i>Fauście</i> Goethego, <i>Odzie do młodości</i> Adama Mickiewicza • rozpoznaje w dramacie Goethego stylizację biblijną i mitologiczną • wie, że tekst Jana Śniadeckiego uznawany jest za pamflet – utwór o charakterze krytycznym, utrzymany w prześmiewczym, złośliwym, napastliwym tonie, atakującym konkretne osoby • ustala, jaką funkcję pełnią cytaty z <i>Romantyczności</i> w wierszu <i>Ballady i romanse</i> • rozpoznaje i ocenia modę językową we współczesnym języku podczas analizy fragmentu powieści Doroty Masłowskiej • rozpoznaje kolokwializację w powieści <i>Wojna polsko-ruska pod flagą białą-czerwoną</i> • wie, że referat często ma cechy wypowiedzi naukowej i w swojej wypowiedzi potrafi zastosować styl naukowy • w sonecie <i>Burza</i> Adam Mickiewicza wskazuje słownictwo o charakterze emocjonalnym i określa jego wpływ na wymowę utworu • określa emocje, które towarzyszą Konradowi w III cz. <i>Dziadów</i> (zwraca uwagę na wykrzyknienia, krótkie wypowiedzenia, powtórzenia, słownictwo nacechowane emocjonalnie) • wyjaśnia znaczenie frazeologizmów obecnych w pierwszej opowieści Grzegorza (<i>Kordian</i>) i określa ich funkcję • wskazuje w wierszu Zuzanny Ginczanki kolokwializmy i ustala, jaką pełnią funkcję
--	--	--	--

			<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje i określa poetycką funkcję tekstu w balladach w twórczości angielskich poetów jezior oraz powieści epistolarnej Goethego, noweli gotyckiej E.A. Poe • rozpoznaje zjawiska powodujące niejednoznaczność wypowiedzi • wskazuje i ocenia argumenty przytaczane zarówno przez Brodzińskiego, jak i Śniadeckiego • analizując formę wypowiedzi przedstawicieli dyskursu, bierze pod uwagę kompozycję tekstów, środki językowe, które nadają wypowiedzi perswazyjny charakter, • określa dominujące w rozprawach funkcje językowe • rozważa obecność manipulacji w wypowiedzi bardziej radykalnego publicyisty • zastanawia się, czy cechy Rosjan opisane przez Małęczuka w piosence <i>Sługi za służgi</i> i w III cz. <i>Dziadów</i> są zbieżne ze stereotypowym postrzeganiem narodu rosyjskiego • przedstawia opinię na temat tego, czy za stereotypowy obraz Rosjan w kulturze polskiej odpowiada literatura romantyczna • stosuje zasady ortografii i interpunkcji podczas redagowania spójnych wypowiedzi pisemnych (mowy obrończej, mowy oskarżycielskiej, w których ustosunkowuje się do postaw i czynów Giaura), notatki syntetyzującej, referatu, rozprawki, interpretacji porównawczej • formułuje tezy i argumenty w wypowiedzi ustnej dotyczące twórczości C.D. Friedricha • wypowiada się na temat twórczości filozofów niemieckich doby romantyzmu przy użyciu odpowiednich konstrukcji składniowych • formułuje tezy dotyczące roli, jaką odgrywa natura w balladzie <i>Król elfów</i>, i z czego wynikają różnice w postrzeganiu świata przez bohaterów ballady • wskazuje cele perswazyjne w balladach Goethego i Schillera • wyjaśnia, co współcześnie kryje się pod hasłem powrotu do natury w kontekście twórczości lakistów • argumentuje, które elementy odpowiedzi Williama, bohatera wiersza <i>Wymówki i odpowiedź</i>, można uznać za charakterystyczne dla postawy romantyków
--	--	--	---

			<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia funkcję powtórzenia obrazu poetyckiego na początku i na końcu utworu <i>Wymówki i odpowiedź</i> • stawia hipotezę dotyczącą tego, czy samotność zawsze wiąże się z cierpieniem • formułuje argumenty, dlaczego miłość romantyczna oznaczała nieszczęście, mimo że twórcy romantyczni uznawali miłość za jedną z najważniejszych wartości • formułuje tezy dotyczące zachowania Wertera świadczące o jego zauroczeniu Lotą • formułuje argumenty, odpowiadając na pytanie, czy zemsta przynosi ulgę w cierpieniu, podczas analizy zachowania Giaura • uzasadnia swoją wypowiedź, odpowiadając na pytanie, które z określił bardziej pasuje do Giaura: kochanek czy zbrodniarz • rozpoznaje elementy erystyki w dyskusji w dramacie romantycznym <i>Faust</i> Goethego i ocenia je pod względem etycznym • formułuje tezy i argumenty podczas omawiania utworu <i>Zagłada domu Usherów</i> E.A. Poe oraz po obejrzeniu filmu <i>Lśnienie</i> Stanley'a Kubricka • wykazuje zasadność twierdzenia, że E.A. Poe jest ojcem współczesnego horroru • wskazuje i rozróżnia cele perswazyjne w rozprawach Brodzińskiego i Śniadeckiego • analizuje język obu wypowiedzi, bierze pod uwagę zastosowane przez autorów środki retoryczne, słownictwo nacechowane emocjonalnie, wskazujące na stosunek obu autorów do omawianych zjawisk oraz funkcje zastosowanych środków językowych • rozróżnia typy argumentów • odróżnia dyskusję od sporu i kłótni • wskazuje cele perswazyjne w utworze <i>Oda do młodości</i> Adama Mickiewicza • odnajduje w tekście Mickiewicza fragmenty mające cechy apelu • znajduje w odzie zawołania, które mogą być aktualne dla współczesnego młodego pokolenia
--	--	--	--

			<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega zastosowane środki stylistyczne nadające utworom formę apelu • przedstawia argumenty potwierdzające, że <i>Romantyczność</i> idealnie nadawała się na manifest epoki • wyjaśnia, co świadczy o ludowym rodowodzie ballad Mickiewicza • udowadnia, że w balladzie <i>Ucieczka</i> została wyeksponowana romantyczna uczuciowość • argumentuje, jakie elementy światopoglądu romantycznego ujawniają się w analizowanych balladach Mickiewicza • udowadnia, że utwór Agnieszki Osieckiej ma cechy ballady • wskazuje środki retoryczne wykorzystane w tekście oskarżenia, które Gustaw kieruje pod adresem Księdza • argumentuje, jaka jest cena miłości romantycznej, odwołując się do treści cz. IV <i>Dziadów</i> • udowadnia, że zarówno cz. IV <i>Dziadów, jak i</i> cz. II <i>Dziadów</i> ukazują podobny obraz świata • rozważa, czy obraz Marca Chagalla <i>Ponad miastem</i> mógłby być ilustracją romantycznej miłości przedstawionej w IV cz. <i>Dziadów</i> Adama Mickiewicza • formułuje tezę na temat tego, jaki obraz współczesnego świata przedstawiła Dorota Masłowska • wie, jaką funkcję pełnią użyte w referacie środki retoryczne • uzasadnia, że w sonecie <i>Bakczysaraj</i> zostały ze sobą zestawione natura i kultura • argumentuje, na które aspekty martyrologii Mickiewicz kładzie największy nacisk w III cz. <i>Dziadów</i> • dowodzi, jakie cechy improwizacji można odnaleźć w wypowiedzi Konrada • formułuje argumenty do tezy, że liryki lozańskie to utwory rozrachunkowe • formułuje tezę na temat tego, jak Doktor ocenia poezję i poetę romantycznego • wskazuje w wierszu Zuzanny Ginczanki wyliczenia i apostrofy oraz ustala, jaką pełnią one funkcję w utworze
--	--	--	--

			<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia funkcję pytań retorycznych, zdrobnień i spieszceń i ocenia zasadność ich zastosowania w odniesieniu do Orcia (<i>Nie-Boska komedia</i>) • przygotowuje argumenty do dyskusji o tym, czy Pankracy jest człowiekiem mającym wizję przyszłego świata • przytacza argumenty dotyczące tego, w jaki sposób hrabia Henryk realizuje model bohatera romantycznego • uzasadnia dobór obrazów C.D. Friedricha do prywatnej galerii • zgadza się lub polemizuje ze stwierdzeniem, że pejzaż w romantyzmie zastąpił malarstwo religijne • zabiera głos w dyskusji, określając funkcję pejzażu w romantyzmie • przedstawia propozycję odczytania obrazów Claude'a Moneta i René Magritte'a na podstawie znanych kontekstów • zgodnie z normami redaguje odpowiedzi na pytania dotyczące systemów filozoficznych Johanna Gottlieba Fichte, Friedricha Schellinga i Friedricha Schlegla • odpowiadając na pytanie, co odgrywa najważniejszą rolę w poznaniu, i czy przeżywanie sztuki może stać się formą poznania świata, formułuje argumenty na podstawie tekstów idealistów i indywidualistów niemieckich oraz własnego doświadczenia • przedstawia propozycję odczytania ballad Goethego i Schillera, odwołuje się do znanych kontekstów • rzeczowo uzasadnia, dlaczego <i>Król elfów</i> uznawany jest za utwór preromantyczny • interpretuje postać króla elfów, zabiera głos w dyskusji, uwzględniając udział i znaczenie tej postaci w przedstawianej historii • ocenia zachowanie Marty i Emroda • tłumaczy, na jaką próbę zostali wystawieni bohaterowie <i>Rękawiczki</i>, i jak się zachowali w kluczowym momencie • porównuje sposób wyrażania uczuć wobec siebie pomiędzy Emrodem i Martą a Tristanem i Izoldą • formułuje tezę interpretacyjną utworu Coleridge'a • udowadnia, że utwory Wordswortha i Coleridge'a odzwierciedlają poetycki program poetów jezior
--	--	--	---

			<ul style="list-style-type: none"> • analizując pejzaż jako gatunek, dowodzi, że rolę pośrednika między naturą a człowiekiem wyznaczono artyście • dowodzi, że pejzaż przedstawia grozę i tajemnicę natury, eksponuje napięcie między człowiekiem a światem • przedstawia własną propozycję odczytania powieści <i>Cierpienia młodego Wertera</i>, filmu <i>Sala samobójców</i>, piosenki <i>Magistrze Pigularzu</i> • przeprowadza logiczny wywód służący uprawomocnieniu sądów, korzystając z własnych doświadczeń • wyjaśnia, które argumenty przytoczone przez Wertera w rozmowie z Albertem przekonują go • komentuje, jaki ma stosunek do Wertera, jakie emocje budzi w nim bohater powieści Goethego i jak go ocenia • uzasadnia odpowiedź, czy Giaura można nazwać postacią tragiczną • bierze udział w debacie: „Zemsta pomaga / nie pomaga w poradzeniu sobie ze stratą” • redaguje wypowiedź o charakterze argumentacyjnym – przygotowuje mowę obrończą/oskarżycielską na temat zachowania Giaura • wykorzystuje wiedzę o języku w pracy redakcyjnej nad tekstem własnym, dokonuje korekty tekstu własnego, stosuje kryteria poprawności językowej (np. interpretacja porównawcza, notatka syntetyzująca, wypowiedź argumentacyjna) • docieka, co ogranicza człowieka w jego pragnieniach i marzeniach, oraz jak ludzie próbują pokonać te ograniczenia • odwołuje się do Księgi Rodzaju, odpowiadając na pytanie, co – według szatana – jest jednocześnie siłą i słabością człowieka • ustala, jak Mefistofeles ocenia egzystencję człowieka i jakie uczucia wzbudzają w nim ludzie • argumentuje, jak Fausta ocenia Bóg, a jak – Mefistofeles • wyjaśnia, jaka refleksja o ludzkiej naturze została zawarta w <i>Fauście</i> • ustala, jak bohater ocenia swoje dokonania
--	--	--	--

			<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia odpowiedź na pytanie, czy Mefistofelesa można nazwać filozofem • wyjaśnia, na czym polega zakład między Mefistofelesem a Faustem • rozstrzyga, czy Faust ma cechy Prometeusza i Wertera, uzasadnia swoje stanowisko • odwołuje się do zacytowanego fragmentu amerykańskiego ojca współczesnej fantastyki grozy • zastanawia się, który z prezentowanych obrazów: bardziej przeraża • wyjaśnia, w jaki sposób na obrazach <i>Saturn pożerający własne dzieci</i> i <i>Mara nocna</i> został wykorzystany mit wampiryczny • wnioskuje, do jakiej uniwersalnej prawdy o człowieku odwołują się obrazy Goi i Füssliego • zastanawia się, które znane utwory literackie mogłyby stać się kanwą horroru i uzasadnia swój wybór • omawia sposób obrazowania charakterystyczny dla horrorów • określa stosunek młodego adepta medycyny do poglądów profesora • ocenia estetykę romantyczną, którą celowo w filmie stosuje Branagh • zastanawia się, które elementy filmu pozwalają uznać, że wpisuje się on w konwencję horroru • przedstawia propozycję odczytania noweli gotyckiej E.A. Poe, formułuje argumenty na podstawie znanych kontekstów oraz tekstów kultury • uprawomocnia formułowane sądy, przeprowadzając logiczny wywód odnośnie do poetyki horroru • komentuje, jakie mogą być przyczyny konfliktów między pokoleniami • komentuje, o jakich dwóch drogach poezji pisze Brodziński • ocenia, czy tekst prezentowany przez Śniadeckiego słusznie uznawany jest za pamflet • ocenia argumenty podawane przez Brodzińskiego i przez Śniadeckiego • przygotowuje głos w dyskusji na temat interpretacji znaczącego cytatu Jana Śniadeckiego
--	--	--	--

			<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat tego, jaki jest stosunek młodego pokolenia do osiągnięć pokolenia rodziców • bierze udział w dyskusji na temat idei wspólnego działania przy rozwiązywaniu problemów współczesnego świata • rozstrzyga problem w formie rozprawki, redagując spójną wypowiedź na temat zgodności idei programowanych w <i>Odzie do młodości</i> i w wierszu <i>Do radości</i> z systemem wartości młodego pokolenia żyjącego w XXI w. • wyraża swoje stanowisko wobec poglądów uczestników sporu, analizując treść ballady <i>Romantyczność</i> • zabiera głos w dyskusji, wypowiadając się na temat tego, co dla młodych ludzi żyjących w XXI w. oznacza kultura ludowa • przygotowuje plakaty i zaproszenia dla innych uczniów i nauczycieli na szkolne święto teatru <i>W świetle ballad Adama Mickiewicza</i> • ocenia, czyje poglądy: Księdza czy Gustawa, są mu bliższe • przygotowuje głos w dyskusji o tym, które z tych poglądów mogłyby stanowić kierunkowskaz w życiu • komentuje, czy spór między Pustelnikiem a Księdzem można nazwać sporem światopoglądowym • tworzy spójną wypowiedź temat egzystencjalnych doświadczeń miłości i cierpienia, odwołując się do utworów romantycznych i innych tekstów literackich • w odniesieniu do IV cz. <i>Dziadów</i> i innych tekstów literackich pisze pracę, rozważając problem, czy powinowactwo duchowe kochanków jest gwarancją prawdziwej miłości • przedstawia propozycje i uzasadnia odpowiedź, jaki inny tytuł można by nadać obrazowi Marca Chagalla <i>Ponad miastem</i> • przygotowuje głos w dyskusji, czy współcześnie ludzie przeżywają miłość, i mówią o niej podobnie jak romantycy • wie, że referat to opracowanie jakiegoś zagadnienia, przeznaczone do zaprezentowania w postaci mówionej lub pisanej • rozróżnia referat twórczy od odtwórczego • zna budowę referatu • wie, jakie czynności należy wykonać, aby przygotować referat • buduje wypowiedź w sposób świadomy z uwzględnieniem celu i adresata
--	--	--	--

			<ul style="list-style-type: none"> • tworzy plan lub konspekt swojej pracy • wypowiada się na temat tego, dlaczego ludzie podróżują, i co sprawia, że podróż może stać się źródłem głębokich przeżyć • polemizuje z tezą Stanisława Makowskiego na temat wymowy sonetu <i>Burza</i> • ocenia, jaki obraz Polaka tułacza został przedstawiony w sonecie <i>Grób Potockiej</i> • odpowiada w formie notatki syntetyzującej na pytanie, w czym się ujawniają potęga przyrody i dramatyzm sytuacji w sonecie <i>Droga nad przepaścią w Czufut-Kale</i> • udowadnia, że świat przedstawiony w <i>Sonetach krymskich</i> został uwznioślony, wyjaśnia, jaka jest funkcja takiej kreacji świata • pisze pracę na temat portretu romantycznego podróżnika w sonetach Adama Mickiewicza, odwołując się do poznanych utworów poety i innych tekstów kultury • uzasadnia, że osoba mówiąca w sonetach jest romantycznym filozofem • na podstawie poznanych wierszy i tekstu ekspertów odpowiada na pytanie, kim jest pielgrzym w <i>Sonetach krymskich</i> • udowadnia, że autor tekstu <i>Przyjdzie Mordor i nas zje, czyli tajna historia Słowian</i> ukazuje degradację świata, który w sonetach Mickiewicza został uwznioślony • opisuje i ocenia reakcję towarzystwa stolikowego na usłyszaną historię prześladowania Cichowskiego • ocenia, jak postawa (stojąca i siedząca) rozmówców określa ich stosunek do spraw narodowych • interpretuje słowa Wysockiego • komentuje, jaką wartość ma człowiek dla władcy Rosji • analizuje mechanizmy tyranii • interpretuje przesłanie wiersza Herberta, wiedząc że utwór powstał w roku 1956 • pisze pracę na temat: „Jak się zachowuje człowiek pod rządami despotycznej władzy?” na podstawie fragmentów III cz. <i>Dziadów</i>, wiersza <i>Ze szczytu schodów</i> oraz wybranych tekstów kultury
--	--	--	---

			<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego scena wywózki więźniów na Sybir została zestawiona z konsekracją • ocenia, jaką postawę wobec Boga przyjmuje Konrad • przygotowuje głos w dyskusji, jak ocenia szansę powodzenia idei Konrada • komentuje, do których wydarzeń nawiązuje wizja Księdza Piotra • formułuje mesjanistyczną koncepcję dziejów Polski wyrażoną przez Mickiewicza • stawia hipotezę, kim jest osoba, której Ksiądz Piotr nadaje imię „czterdzieści cztery” • wyjaśnia, jaką rolę odgrywały sny i widzenia w tradycji literackiej • bierze udział w dyskusji na temat tego, przeciw czemu buntował się Konrad, a przeciwko czemu buntują się ludzie współcześnie • snuje wywód dotyczący tego, w jaki sposób wiek i doświadczenie wpływają na postrzeganie siebie i świata • przygotowuje referat na temat reinterpretacji liryków lozańskich w polskiej literaturze współczesnej na podstawie wybranych utworów poetów dwudziestowiecznych • wyjaśnia pisemnie, w jakim celu Kordian porównuje się do Edypa i Kolumba • udowadnia, że Kordian cierpi na chorobę wieku – Weltschmerz • uzasadnia, że Kordian ma cechy bohatera werteryznego • przytacza argumenty, że winkelriedyzm jest koncepcją opozycyjną wobec Mickiewiczowskiego mesjanizmu • zabiera głos w dyskusji, dlaczego Kordian poniósł klęskę • przygotowuje głos w dyskusji, czy dylematy Kordiana są bliskie czy dalekie młodemu człowiekowi żyjącemu w XXI w. • pisze rozprawkę na temat: „Bierność czy działanie – którą postawą kierują się bohaterowie romantyczni?”, a w niej ma się odwołać do III cz. <i>Dziadów</i> Mickiewicza, <i>Kordiana</i> oraz innych znanych tekstów literatury romantycznej • zabiera głos w dyskusji na temat, kiedy krytyka może być konstruktywna
--	--	--	--

			<ul style="list-style-type: none"> • wie, że interpretacja porównawcza jest wypowiedzią argumentacyjną • wie, że kluczowy dla interpretacji porównawczej jest dobór kryteriów, z którymi zestawia się i analizuje oba teksty • zna etapy pracy nad interpretacją porównawczą • wie, że analiza tekstów ma prowadzić do wniosków interpretacyjnych • zapoznaje się z różnymi schematami kompozycyjnymi, dzięki którym realizuje się interpretację porównawczą • pisze interpretacje porównawczą <i>Króla elfów</i> Goethego i podanego fragmentu <i>Nie-Boskiej komedii</i> Krasińskiego • pisze referat o stosunku Krasińskiego jako arystokraty do rewolucji • pisze pracę o wizji historii Krasińskiego na podstawie <i>Nie-Boskiej komedii</i> • przygotowuje głos w dyskusji na temat przyczyn emigracji i ich emocjonalnych konsekwencji • interpretuje słowa francuskiego pisarza Antoine'a de Rivarola w nawiązaniu do wiersza Cypriana Norwida [<i>Coś Ty Atenom zrobił, Sokratesie</i>] i innych tekstów kultury lub wybranych rzeczywistych postaci • w dowolnej formie sporządza notatkę syntetyzującą odnośnie do wiersza <i>Po balu</i> Cypriana Norwida • rozstrzyga, czy wiersz Barańczaka podobnie jak utwór Norwida <i>Ostatni despotyzm</i> dotyczy despotyzmu • pisze interpretację porównawczą utworów <i>Ostatni despotyzm</i> Cypriana Kamila Norwida i <i>Garden Party</i> Stanisława Barańczaka • stawia hipotezę, dlaczego Norwid za ideał artysty uznaje Prometeusza • komentuje, w jaki sposób obraz śmierci Chopina stworzony przez Olę Tokarczuk w powieści <i>Bieguni</i> dopełnia wizję Norwida • rozwija umiejętność pracy samodzielnej podczas analizowania różnorodnych tekstów kultury oraz tekstów literackich i nieliterackich oraz przygotowuje się do dyskusji • prezentuje własne stanowisko
--	--	--	---

- porządkuje i przetwarza informacje dotyczące epoki romantycznej w problemowe całości (sztuka, malarstwo; motywy literackie)
- systematyzuje wiedzę na temat twórczości idealizmu i indywidualizmu przełomu XVIII i XIX w.
- analizując przytoczony cytat, wyjaśnia, na czym polega nieskończoność poezji romantycznej i czym jest akt twórczy romantycznego artysty
- syntetyzuje poznawane treści
- wskazuje w balladzie *Rękawiczka* fragmenty, w których Schiller wykorzystał średniowieczne realia, ocenia celowość zastosowanego zabiegu
- wykorzystuje w swoich wypowiedziach uporządkowane wiadomości na temat twórczości angielskich poetów jezior i ich programowych założeń powrotu do natury
- porządkuje informacje na temat pejzażu jako gatunku charakterystycznego dla romantyków
- systematyzuje informacje na temat twórczości Williama Turnera, Caspara Davida Friedricha, Carla Friedricha Schinkela
- wybiera z tekstu odpowiednie cytaty świadczące o wrażliwości Wertera
- porządkuje informacje na temat treści i zakresu wyrazów oraz znaczenia realnego i etymologicznego
- posługuje się słownikiem języka polskiego, słownikiem wyrazów bliskoznacznych i słownikiem etymologicznym, wykonując zadania dotyczące pochodzenia i znaczenia wyrazów
- korzysta z zasobów multimedialnych, np. słowników on-line, uwzględniając kryterium poprawności rzeczowej
- wybiera z dramatu *Faust* odpowiednie sformułowania, które nadają podniosły ton wypowiedziom Archaniołów
- porządkuje i hierarchizuje argumenty przedstawiane zarówno przez Kazimierza Brodzińskiego, jak i Jana Śniadeckiego dotyczące dyskursu na temat klasycyzmu i romantyczności
- prezentuje własne stanowisko, przygotowując głos w dyskusji
- utrwała wiadomości na temat utworu uznanego za manifest młodego pokolenia romantyków

				<ul style="list-style-type: none"> • angażuje się w przygotowanie inscenizacji wybranej ballady Adama Mickiewicza • posługuje się <i>Słownikiem literatury polskiej XX wieku</i> • podczas przygotowywania referatu zbiera materiał z różnych źródeł, wybiera cytaty, które chce wykorzystać, i fragmenty, które chce sparafrazować, oraz gromadzi materiał ikonograficzny • przygotowuje plakat, gazetkę lub prezentację multimedialną na temat różnych powodów podróżowania na podstawie poznanych sonetów • posługuje się cytatami, charakteryzując postawy i zachowania bohaterów wiersza <i>Ze szczytu schodów</i> Zbigniewa Herberta • gromadzi informacje na temat wydarzeń historycznych, jakie rozegrały się w Polsce w roku powstania filmu <i>Lawa. Opowieść o „Dziadach” Adama Mickiewicza</i> • wie, jakie odczytanie filmu sugeruje jego tytuł – w tym celu cytuje odpowiedni fragment III cz. <i>Dziadów</i> Adama Mickiewicza • posługuje się odpowiednimi cytatami, omawiając, jak osoba mówiąca w wierszu <i>Liryki lozańskie</i> Tadeusza Różewicza postrzega poezję i poetę • wskazuje cytaty, kto jest adresatem wypowiedzi podmiotu lirycznego w wierszu Zuzanny Ginczanki • podaje cytaty, w których ujawniają się relacje pomiędzy ojcem i synem w dramacie <i>Nie-Boska komedia</i> • przygotowuje prezentację, biorąc pod uwagę literaturę, malarstwo, muzykę na temat nostalgii jako motywu obecnego w wybranych dziełach romantycznych • podsumowuje wiedzę na temat romantyzmu
--	--	--	--	---